

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
Vekili : Av. Zühal Sirkecioğlu Dönmez
Bestekar Sok. No:49/5 Kavaklıdere/ANKARA

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı - ANKARA

Davanın Özeti : 09.05.2013 günü Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylanan ve 05.06.2013 günü askıya çıkarılan 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İli Çevre Düzeni Planı değişikliği işleminin; F-19 ve G-19a1 numaralı plan paftalarında tarım niteliği sınırlı alan kullanımında kalan yaklaşık 178 hektar alanın, donatı ve konut dışı kentsel çalışma alanı olarak kullanıma açılması, yine aynı planın G-17-c-3 paftasında yer alan Şarköy İlçesi-Kızılcaerzi yöresinin "Enerji Üretim ve Depolama Alanı" kullanımına, Malkara ilçesinde kömüre dayalı termik santral kurulmasına yol açacak işaretleme yapılmasına ve 1.92, 2.46, 2.56 ve 3.3.2.11 sayılı plan kararlarının; dava dilekçesinde ileri sürülen nedenlerle iptali ve yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Nuran Doğan Çakmak

Düşüncesi : Çevre düzeni planlarında yapılan değişikliklerle özetle; Trakya Alt Bölgesinde Enerji Üretim ve Depolama Alanlarına ilişkin arazi kullanım kararları ve plan hükümlerinin düzenlendiği, ayrıca Tarım Arazilerine ve Tekirdağ kent merkezinde çevre yolunun kuzeyinde 178 hektar büyüklüğündeki Kentsel Yerleşme Alanlarına (Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı) ilişkin düzenlemeler yapıldığı; planla üç farklı türde Enerji Üretim ve Depolama Alanı getirildiği, bunların Marmaraereğlisi'nde önerilen santralin ithal kömür kaynaklarına, Şarköy Kızılcaerzi yöresinde önerilen santralin doğalgaz kaynağına ve Malkara'daki santralin ise alanın kuzeyinde bulunan kömür kaynaklarına dayanacağı görüldüğü ve ayrıca planın tarım konusunda nitelikli tarım alanlarında farklı ve yüksek yapılaşma öngörmektedir.

Uyuşmazlığın niteliği ve konunun içerdiği teknik boyut nedeniyle plana karşı açılan diğer dava dosyaları ile birlikte yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi üzerine düzenlenen raporlar ile dosyalarda yer alan bilgi ve belgeler birlikte değerlendirilmiştir.

Buna göre;

1-Çevre düzeni planlarında yapılacak değişikliklerle ilgili yukarıda içeriğine yer verilen ve mevzuata yansıyan ilkeler göz önüne alındığında; dava konusu değişikliklerin çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik olmadığı, plan değişikliğine davalı idarece neden olarak gösterilen hususların plana teknik ve bilimsel bir katkı sağlamadığı, Yönetmelikteki ilkelerle uygun olmadığı gibi plan değişikliğine ilişkin idari ve teknik usullerin biçimsel olarak ve yetersiz bir şekilde yerine getirildiği, plan değişikliği yapılmasına esasını oluşturan idari ve teknik usullerin etkili bir planlama yöntemi olarak uygulanmadığı,

1/100.000 ölçekli revizyon çevre düzeni planında sanayi gelişiminin sınırlandırılması bir ana ilke olmasına karşın, planın vizyon ve ilkeleri ile taban tabana zıt ve aykırı biçimde tarım toprakları aleyhine ve yeraltı su rezervlerine zarar verebilecek şekilde kömür çıkarılmasını öngören ve çevre kirliliğine yol açma potansiyeli bulunan sanayi/enerji yatırımlarını destekleyen hükümlerin anılan ilkelerle uyumlu olmadığı,

Dava konusu plan değişikliğinde bu yönlerden planlama esaslarına ve hukuka uyarlık, davalı idarece Bilirkişi raporuna yapılan itirazlar da yerinde görülmemiştir.

2-Dava konusu plan değişikliğiyle Marmaraereğlisi'nde öngörülen Kentsel Yerleşme Alanının hem doğal sit, hem de mutlak kuru tarım alanı üzerine yerleştirilmiş olması, Enerji Üretim ve Depolama Alanının mutlak kuru tarım arazileri üstünde belirlenmesi, kömüre dayalı termik santralin Marmara Bölgesi ve Ergene Havzasında tükenme sürecine giren yeraltı su rezervlerinin en büyük özenle korunması gereken doğal kaynaklar listesinin başında yer aldığından, sürdürülebilirlik ilkesi gereğince yeraltı sularının, ancak yüzey sularının yeterli

olmadığı dönemlerde ve zorunlu durumlarda kullanılması, birden çok termik santral inşa edilebileceği de dikkate alındığında, bu rezervlerin tükenmesi sürecini hızlandırabileceğinden planlama ilkelerine uygun olmadığı,

Termik santralda kullanılması öngörülen ithal kömürün Martaş Limanı'na getirilmesi ve oradan santral sahasına kamyonlarla taşınması, planlanan alanda birden çok kömür kullanan termik santral inşa edilebilecek olmasına ve bu santraller daha çok kömür kullanabilecek olmalarına karşın diğer santrallere ithal kömürün getirileceği liman ile kömürün limandan termik santrale nasıl ve hangi yolla taşınacağına düşünülmemiş olması planlama ve şehircilik ilkeleriyle bağdaşmadığı gibi yeraltı su kullanımı ve kömürün limandan taşınımının yanısıra herbir termik santralda yönetmeliklerin sınırları içine çekilebilen çevresel etkilerin olası domino etkisinin (her tesiste standartlar içinde tutulmaya çalışılan atıkların birlikte etkisinin) Plan Açıklama Raporunda değerlendirilmemesinin planlama ilkeleriyle bağdaşmadığı,

Hukuka uygun olmadığı, davalı idarece dava konusu plan değişikliklerinin enerji konusunda yetkili Bakanlık olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine başlatıldığı yolundaki açıklamalarının da bu hususları doğruladığı, itirazlarının yerinde olmadığı görülmektedir.

3-Plan Açıklama Raporunda Trakya Bölgesi'nde kömür çıkarılmasının tarım alanları ve akiferler üzerinde yapacağı tahribatların belirtilmesine karşın Malkara'nın batısında Enerji Depolama ve Üretim Alanı (E) gösterimi ile bölgedeki mevcut kömür rezervlerinin kullanılması amacıyla bir adet termik santralin yer almasının öngörülmesinin; plandaki gösterim alanının Kadıköy Barajı Uzun Mesafeli Koruma Alanının bir bölümünde kalması, inşa edilecek santralin bu barajı besleyen akiferlerde tahribat yaratarak bu önemli içme suyu kaynağına zarar verebilecek olması, santralin ihtiyaç duyacağı soğutma ve diğer kullanım suyunun, yeraltı su rezervleri üzerinde olumsuz yönde etki yapacak olması ve Ergene Havzasının başta gelen çevre sorunu haline gelen yeraltı su kaynaklarındaki hızlı azalışı nedeniyle yeraltı suyu kullanacak yeni sanayilerin kurulmasına izin verilmeyen Revizyon Çevre Düzeni Planı kararının sürdürülebilirlik ve planlama ilkelerine aykırı olması nedenleriyle dava konusu plan değişikliğinin uygun olmadığı,

Ayrıca, Malkara'da kömür kullanacak bir termik santral kurulmasına olanak tanıyan plan kararı alınıp, 2.10.3.3. sayılı Plan Hükmünde, yeraltı su rezervleri üzerindeki etkilerinin hesaplanmasının alt ölçekli planlara bırakılması; Plan Açıklama Raporunun, Planlama alanında yer alamayacak sanayi türlerinin sayıldığı 2.10.31.1 maddesinin k) bendine "Kömüre dayalı termik santral, (1/25.000 ölçekli İl Çevre Düzeni Planlarında belirlenecek Enerji Depolama ve Üretim Alanları hariç)" şeklinde yapılan eklemenin planlama ilkelerine uygun olmadığı;

Davalı idarece; kömür çıkarımının çevreye ve doğal değerlere zarar vermeden, bu alanlar üzerinde olumsuz etkileri en aza indirmenin önemli olduğu, Malkara'da kömür çıkarmaya ilişkin ÇDP'nin Plan Açıklama Raporunda bu yönde ifadelerin yer aldığı, bu planın yol gösterici ve stratejiler ürettiği, aksi yönde bilirkişi raporunda yapılan değerlendirmelerin doğru olmadığı; ÇDP'lerin yapımı aşamasında bütün kurumlardan altlık teşkil eden verilerin alındığı, bildirilen verilerin işlendiği, bu nedenle tüm verilerin ÇDP'inde yer almadığı, DSİ Genel Müdürlüğünün analizleri doğrultusunda oluşturulan 'Yer altı Suyu Besleme Alanları' ve 'Aşırı Yer altı Suyu Çekim Alanları'nın plan kararı olarak ÇDP'inde yer aldığı, planda aykırılık olmadığı yolundaki itirazların Rapordaki saptamalar karşısında isabetsiz olduğu;

Dolayısıyla dava konusu 1/100.000 ölçekli plan değişikliği ile ithal ve/veya yerli kaynaklı ve mevcut kömür rezervinin kullanılmasına dönük olarak, 2. ve 3. maddelerde ifade edilen alanlarda da Ergene Havzasının başta gelen çevre sorunu haline gelen yeraltı su kaynaklarındaki hızlı azalışı nedeniyle yeraltı suyu kullanacak yeni sanayilerin kurulmasına izin verilmeyen ve bu kapsamda bulunan soğutma sistemi ayırımı yapılmaksızın kömüre dayalı termik santral kurulmasına olanak sağlayan dava konusu plan değişikliklerinin Ergene Havzası açısından sürdürülebilirlik ilkesi, planlama esasları ve kamu yararı ile hukuka uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Yukarıda yer alan 2. ve 3. maddeler kapsamında; 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

yönünden de; öncesinde planda Enerji Depolama Alanında sadece LPG, LNG, petrol ve petrol türevlerinin depolanması ve bunlardan enerji üretimi mümkünken dava konusu değişiklikle bu maddeye "kömür" ifadesinin eklenmesinin bir düzeltme niteliği taşımadığı; 1/100.000 ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planında amacın, bölgede ağırlıklı olarak tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesi olduğu, bu planın gerek vizyon, gerek hedef ve ilkeler ve gerekse de amaç maddelerinin hiç birinde bölgenin bir enerji üretim bölgesi/alanı haline getirilmesi yönünde bir ifadenin yer almamasına, aksine plan açıklama raporunda özellikle bu türden kirlenici sanayilerin bölgede yer alamayacağına dair hükümlere yer verildiği halde dava konusu değişikliklerle hem üst ölçekte hem de dava konu plan ölçeğinde planın vizyonu, hedefleri, ilke ve amaçları aynen korunurken, belirli maddelerde yapılan kısmi değişikliklerle her iki planın ana hedef, ilke ve amaçlarına aykırı düzenlemelerin plan açıklama raporu ve ilgili paftalarına serpiştirilmesinin planın bütünselliğini tümüyle ortadan kaldırdığından; 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planınının 1.92. maddesine "kömürden"; 2.46. maddesindeki "(Bu planda 'Enerji Depolama ve Üretim Alanları' olarak belirlenen alanlar hariç)" ile 3.3.2.1. maddedenin a) bendinde yer verilen "kömür" ve f) bendini eklemek şeklinde yapılan dava konusu değişiklikle hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

4-Mutlak Kuru Tarım Arazisi niteliğindeki Tekirdağ'da çevre yolunun kuzeyinde dava konusu plan değişikliğiyle 178 hektar büyüklüğündeki bir alanın Konut Dışı Çalışma Alanı olarak ayrılmasının, kentin planlanmış alanında çevre yolunun güneyinde henüz yapılaşmamış çok büyük alanlar mevcut olduğu, kentinin gelecekteki üst biçimi ile ilgili bir çalışmaya dayanmadığı ve akiferlerde neden olabileceği tahribat dikkate alınmadığı, bu durumun planın temel ilkeleri olan sürdürülebilirlik ve kırsal kalkınma ve nüfus kaybının önlenmesi ilkesiyle çeliştiği, davalı idarece bilirkişi raporuna kente yeni oluşmuş bir alan ihtiyacının karşılandığı yolunda yapılan itiraz ve dava konusu değişikliğin planlama esasları ve şehircilik ilkelerine uygun olmadığı,

5-Dava konusu planın tarım konusunda ana amaçlarından uzaklaşan plan değişiklikleri öngördüğü, 2.11.2.1. sayılı Plan Hükümünde tarım arazileri için Ergene Havzası Sınırları İçerisinde ve Ergene Havzası Sınırları Dışında ayırımının uygun bir ayırım olmadığı, Ergene Havzası Sınırları Dışındaki arazilerle TAB ve TOB alanlarında belirlenen İAKS=Emsal'lerin çok yüksek olması nedeniyle planın amaçları açısından uygun olmadığından iptali gerekmekte olup; davalı idarenin bu alanlarda yapılaşma emsalinin yüksek tutulmasının bu alanın niteliğine uygun olması nedeniyle belirlendiği yolundaki itirazı, planla tarım arazilerinin özellikleri ile örtüşmeyecek şekilde emsal getirildiği yolundaki tespitler nedeniyle yerinde görülmemiştir.

6-1/100.000 ölçekli plana eklenen 2.10.36 sayılı ve 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Hükümlerinde 2.56. sayılı plan hükümünde; çevre düzeni planıyla belirlenmesi gereken turizm arazi kullanımı ile konut ve kentsel yerleşmelerle ilgili kararları belirleyen Başbakanlık Toplu Konut İdaresi ve Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca getirilecek fonksiyonlar yönünden bu planlarda değişiklik yapılmaksızın alt ölçekli planlarla belirlenebilmesi hukuka uygunluk göstermemektedir.

7-Bilirkişi Kuruluna soru olarak yöneltilen, bilirkişi sorusunda yer verilen yargı kararları ile raporda belirtilen yargı kararlarına aykırı plan değişikliğinin işleme sokulduğunun belirlenmesi karşısında hukuka uyarlık görülmediği;

Ayrıca, dava konusu plan değişikliğine konu alanları da içerisine aldığı bölgeye ilişkin olarak; Tekirdağ İl Genel Meclisinin 05.08.2011 günlü, 125 sayılı kararı ve Tekirdağ Belediye Meclisinin 19.08.2011 günlü, 308 sayılı kararıyla kabul edilip 22.08.2011 tarihinde Tekirdağ Valiliğince onaylanan 1/25000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planınının bütününün iptali istemiyle Tekirdağ İdare Mahkemesinin E:2015/58 ve E:2015/1374 sayılı dosyalar nedeniyle yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi üzerine düzenlenen rapor ile dosyada yer alan bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilerek, görülmekte olan davaya konu alan ve konulara yönelik olarak;

"Marmaraereğlisi İlçesine ilişkin 1/25000 ölçekli İl Çevre Düzeni Plan kararlarının; Marmaraereğlisi-Seymen Köyü bağlantı yolunun doğusunda kuru mutlak tarım arazisinin

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

"Gelişme Alanı" ve "Sanayi Alanları" olarak ayrılmasının 1/100.000 ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planına aykırı olması; Marmaraeğlisi-Seymen Köyü bağlantı yolunun doğusunda kuru mutlak tarım arazisinin "Gelişme Alanı" ve "Sanayi Alanları" olarak ayrılmasının bu alanın tarımsal arazi sınıflaması olan "Kuru Mutlak Tarım Arazisi" niteliği nedeniyle 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununu, Toprak ve Arazi Sınıflaması Standartları Teknik Talimatı ve ilgili mevzuatta tanımlanan arazi sınıflarının toprak özellikleri ve kullanıma uygunluk tanımlamaları çerçevesine uyarlık taşımadığı,

-"Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı sınırları içinde "kömüre dayalı termik santrale" kesinlikle izin verilmiyor olmasının planlama ilkelerine uygun olduğu," yolunda yapılan belirlemeler üzerine verilen kararın iptale ilişkin kısmının görülen davanın yürütmesinin durdurulması isteminin görüşülmesinden önce temyiz incelemesi yapılarak Danıştay Altıncı Dairesinin 28.09.2015 günlü, E:2015/5364 ve E:2015/5365 sayılı kararları ile bu yönlerden temyiz istemleri reddedilerek onanmış bulunmaktadır.

8-Şarköy-Kızılcaerzi Köyünde dava konusu Çevre Düzeni Planında "E" Enerji Üretim ve Depolama Alanı gösterimi ile Doğal Gaz Kombine Çevrim Santrali inşa edilmesine yönelik olarak getirilen plan kararları açısından Bilirkişi Raporlarında;

-09.05.2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100 000 Ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planı Değişikliği ile getirilen Doğal Gaza dayalı Enerji Santrali ibaresinde bir sakınca görülmediği,

-Şirketin mülkiyetindeki arazi için verilen tapuda ana taşınmazın niteliğinin mera olduğu ve 10.02.2011 günü araziye edindiği,

-Buna karşılık 1/100000 ölçekli Plan Hükümlerinin 2.10.15 sayılı maddesine göre, "4324 sayılı Mera Kanunu gereğince meralar; özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz, zaman aşımı uygulanamaz, sınırları daraltılamaz." kuralı ve diğer yandan Çevre Düzeni Planı bilgilerine göre arazinin orman niteliğinde olduğunu gösteren mesçere (bozuk orman, bakım sahası, açıklık alan) haritası olduğu konularının Mahkemenin dikkatine sunulduğu,

-Şarköy Kızılcaerzi yöresindeki santralin daha sonra kömüre dayalı enerjiye dönmesini önleyen bir plan kararı bulunmadığı bu konunun yalnızca ÇED raporunda değil, plan kararlarında da yer alması gerektiği,

-09.05.2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan Tekirdağ İli 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin yetersizler bulunduğu, 1/25.000 ölçekli bir planın bir simgeye indirgenemeyeceği, bir sonraki ölçeklerin (1/5000 ve 1/1000) bağlamını oluşturmak zorunda olduğu,

-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 20.08.2014 tarihinde onaylanan Balıkesir-Çanakkale Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında verilen doğal gaz hatları plana işlenmesi gerektiği,

-Bu alana erişimi sağlayan yollar belirlenmesi ve plana işlenmesi,

-Proje Alanının tümü plana işlenmiş olması gerektiği,

Yolunda yapılan yapılan tespit ve değerlendirmeler yapılmakla birlikte; Şarköy Kızılcaerzi Köyü yakınında kurulmak istenen Doğal Gaz Çevrim İstasyonu kömür kullanmaması koşuluyla olumlu bulunmaktadır.

Ancak bu raporlarda; bu raporlara yansıyan karşı oyda da yer alan; Şarköy Kızılcaerzi Köyü yakınında kurulmak istenen Doğal Gaz Çevrim İstasyonunun bir başka domino etkisi yaratarak, bu alandaki enerji santrali kurma talebini tetikleyebileceği; Termik santralin kıyıda yapılması halinde, bu kez kıyının ve doğanın tahribinin söz konusu olduğu, kıyının kendisini yenileyemediği hususunun dikkate alınmadığı; Konunun enerji gereksinine odaklanmadığı, yeraltı suyu ya da deniz suyu ile soğutmaya indirgendiğini, mekânların diğer özelliklerinin kapsamadığı, bu çerçevede konuya salt Trakya için bakılmaması, Marmara Denizinin güney kıyısında yapılması düşünülen termik santraller de göz önünde bulundurularak mekânsal değerlendirmeler yapılması gerektiği, santralin yapılmak istendiği coğrafi mekânın nitelikleri göz önünde bulundurulduğunda; Sanayi ve enerji gelişmesinin Marmara Denizinin güney kıyısında

yoğunlaştığı; Çanakkale Boğazının girişinde batıda Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı bulunmaktadır. Marmara Denizine girilirken gene batıda, doğal ve arkeolojik sit alanlarının yoğun bir şekilde var olduğu ve Saros Özel Çevre Koruma Bölgesi ile bütünleştiği eşsiz bir doğal çevre varlığını sürdürdüğü, Marmara Denizine girdikten sonra ise gene doğal çevrenin var ettiği ve planlarda Jeolojik Sakıncalı Alan olarak tanımlanan, Gelibolu Yarımadasının uzantısı bir dağ silsilesi bulunduğu, ülkemizin en yabancı ortamlarından birisini oluşturan bu doğal süreklilik mutlaka korunması, konunun yalnızca jeolojik sakınca olarak görülmemesi, Gelibolu Yarımadasının girişinden başlayarak Tekirdağ'a kadar uzanan bir varlık olarak algılanması gerektiği; *Tanımlanan doğal çevre ve içindeki insan kültürü öğelerin bulunduğu bu bölgeye termik santral yerleştirilmesinin son derecede sakıncalı olduğu gibi bu tür yatırımları özendirilecek bu örneğin daha da çok benzer yapıları çekme riskini (domino etkisi) taşıdığı;*

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, ülkemizin bu eşsiz mekânında, Kızılcaerzi yöresindeki Doğalgaz Çevrim Santralının, Şarköy ve doğal çevre için planlarda konulan mekânsal ilkelere aykırı olduğu, planlama esasları ile kamu yararına aykırılık taşımakta olup hukuka aykırı bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu 1/25.000 ölçekli Tekirdağ II Çevre Düzeni Planı değişikliği ile plan hükümlerinin yürütmesinin durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesi uyarınca dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü :

Dava, 09.05.2013 günü Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylanan ve 05.06.2013 günü askıya çıkarılan 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İli Çevre Düzeni Planı değişikliği işleminin; F-19 ve G-19a1 numaralı plan paftalarında tarım niteliği sınırlı alan kullanımında kalan yaklaşık 178 hektar alanın, donatı ve konut dışı kentsel çalışma alanı olarak kullanıma açılması, yine aynı planın G-17-c-3 paftasında yer alan Şarköy İlçesi-Kızılcaerzi yöresinin "Enerji Üretim ve Depolama Alanı" kullanımına, Malkara ilçesinde kömüre dayalı termik santral kurulmasına yol açacak işaretleme yapılmasına ve 1.92, 2.46, 2.56 ve 3.3.2.11 sayılı plan kararlarının iptali ve yürütülmesinin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Anayasanın Sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler bölümü altında düzenlenen Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması başlıklı 56. maddesi, herkesin, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğunu belirterek çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek ödevini de Devlete ve vatandaşlara vermektedir.

Anayasal kuralın yaşama geçirilmesine dönük olarak; bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamak amacıyla yürürlüğe konulan 2872 sayılı Çevre Kanununun 5491 sayılı Kanunla değişik 3. maddesinde çevrenin korunmasına, iyileştirilmesine ve kirliliğinin önlenmesine ilişkin genel ilkeler belirlenmiştir. Bu **ilkeler** arasında; başta idare, meslek odaları, birlikler ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere *herkesi, çevrenin korunması ve kirliliğinin önlenmesi* ile görevli olup bu konuda alınacak tedbirlere ve belirlenen esaslara uymakla yükümlü kılması; bu alanlarındaki her türlü faaliyette işbirliği yapılmasını öngörmesi; arazi ve kaynak kullanım kararlarını veren ve proje değerlendirmesi yapan yetkili kuruluşları, karar alma süreçlerinde sürdürülebilir kalkınma ilkesini gözetmekle zorunlu tutması; yapılacak ekonomik faaliyetlerin faydası ile doğal kaynaklar üzerindeki etkisini sürdürülebilir kalkınma ilkesi çerçevesinde uzun dönemli olarak değerlendirilmesi ve çevre politikalarının oluşmasında *katılım hakkı* esasını getirmesi; Bakanlık ve yerel yönetimleri, meslek odaları, birlikler, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların çevre hakkını kullanacakları katılım ortamını yaratmakla yükümlü tutması bulunmaktadır.

İlkelerde yer alan çevrenin korunması, çevre kirliliği ve sürdürülebilir kalkınma kavramlarının açıklanması gerekmekte olup, bu kavramlar anılan yasanın 2. maddesinde

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

tanımlanmıştır. *Çevrenin korunması*: çevresel değerlerin ve ekolojik dengenin tahribini, bozulmasını ve yok olmasını önlemeye, mevcut bozulmaları gidermeye, çevreyi iyileştirmeye ve geliştirmeye, çevre kirliliğini önlemeye yönelik çalışmaların bütünü; *Çevre kirliliği*: çevrede meydana gelen ve canlıların sağlığını, çevresel değerleri ve ekolojik dengeyi bozabilecek her türlü olumsuz etkiyi; *Sürdürülebilir kalkınma ise*: Bugünkü ve gelecek kuşakların, sağlıklı bir çevrede yaşamasını güvence altına alan çevresel, ekonomik ve sosyal hedefler arasında denge kurulması esasına dayalı kalkınma ve gelişmeyi ifade etmektedir.

2872 sayılı Yasanın Çevrenin korunması başlıklı 5491 sayılı Kanununun 6. maddesiyle değişik 9. maddesinin 1. fıkrasının b) bendinde; Çevrenin korunması amacıyla; Ülke fizikî mekânında, sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar plânlarına esas teşkil etmek üzere bölge ve havza bazında 1/50.000-1/100.000 ölçekli çevre düzeni plânları Bakanlıkça yapılır, yaptırılır ve onaylanır. Bölge ve havza bazında çevre düzeni plânlarının yapılmasına ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir kuralı yer almıştır.

4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2. ve 10. maddesi ile 2872 sayılı Çevre Kanununun 9. maddesine dayanılarak hazırlanan Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik 11.11.2008 günlü, 27051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, ülkemizin sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel zenginliğin korunarak kalkınma planları ve varsa bölge planları temel alınarak, ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülmesine imkan veren, genel arazi kullanım kararları ile bunlara ilişkin strateji ve politikaları oluşturmak ve çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar planlarına esas teşkil etmek üzere bölge ve havza bazında 1/50.000-1/100.000 ölçekteki çevre düzeni planlarının hazırlanmasına, hazırlattırılmasına, onaylanmasına, izlenmesine, denetlenmesine ve bu planlar üzerinde yapılacak değişikliklere ilişkin usul ve esasları düzenlemeyi amaçlamıştır.

Çevre düzeni plan değişikliği 2/ı maddesinde: "Çevre düzeni planı ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü bozmayacak nitelikte, 9 uncu maddede belirtilen gerekçelere dayanarak yapılan kısmi değişiklik" olarak tanımlanmış; 9. maddesinin 1. fıkrasında ise: "Çevre düzeni planlarının revizyon, ilave ve değişiklikleri; a) Nüfusun yerleşim ihtiyaçlarının karşılanamamasına, b) Kamu yatırımlarına, c) Çevre düzeni planı üzerinde mekânsal yer seçimi yapılmamış ancak; planın temel strateji ve politikalarını değiştirecek bölgesel ölçekli yatırımların ortaya çıkmasına, ç) Yeni verilere bağlı olarak, sonradan ortaya çıkabilecek ve bölgesel etkiye yol açabilecek arazi kullanım taleplerinin oluşmasına, d) Değişen verilere bağlı olarak planların güncellenmesine, e) Çevre kirliliğinin önlenmesine, f) Çevrenin korunmasına, g) Mevzuat gereği düzenlemelere, ğ) Maddi hataların düzeltilmesine dair yeterli, geçerli ve gerekçeleri belirli teklif ve talepler, yetkili idarece çevre düzeni planının temel hedef, ilke, strateji ve politikaları kapsamında teknik, yasal ve bilimsel çerçevede değerlendirmeye alınarak sonuçlandırılır." kuralı yer almıştır.

644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 37. maddesinin 4. fıkrası ile 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmış; aynı maddede, bu Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredilen görevleriyle ilgili olarak Çevre ve Orman Bakanlığında yapılmış olan atıflar Çevre ve Şehircilik Bakanlığında, bu görevlerle ilgili olarak Çevre ve Orman Bakanına yapılmış olan atıflar Çevre ve Şehircilik Bakanına yapılmış sayılacağı belirtilmiş; 2. maddesinin 1/a fıkrası ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair imar, çevre, yapı ve yapım mevzuatını hazırlamak, uygulamaları izlemek ve denetlemekle görevlendirilmiştir.

Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğünün görevlerinin sayıldığı anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin 7. maddesinin c) bendinde: "Havza ve bölge bazındaki çevre düzeni

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

planları da dâhil her tür ve ölçekteki çevre düzeni planlarının ve imar planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, havza veya bölge bazında çevre düzeni planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak ve bu planların uygulanmasını ve denetlenmesini sağlamak" görevi verilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanununun 9. maddesinin 1. fıkrasında da; "Bakanlık gerekli görülen hallerde, kamu yapıları ve enerji tesisleriyle ilgili alt yapı, üst yapı ve iletim hatlarına ilişkin imar planı ve değişikliklerinin, umumi hayata müessir afetler dolayısıyla veya toplu konut uygulaması veya Gecekondu Kanununun uygulanması amacıyla yapılması gereken planların ve plan değişikliklerinin, birden fazla belediyeyi ilgilendiren metropoliten imar planlarının veya içerisinden veya civarından demiryolu veya karayolu geçen, hava meydanı bulunan veya havayolu veya denizyolu bağlantısı bulunan yerlerdeki imar ve yerleşme planlarının tamamını veya bir kısmını, ilgili belediyelere veya diğer idarelere bu yolda bilgi vererek ve gerektiğinde işbirliği sağlayarak yapmaya, yaptırmaya, değiştirmeye ve re'sen onaylamaya yetkilidir." kuralı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bu Kanundan kaynaklanan yetkileri de gösterilmiştir.

İşlem tarihinden sonra 14.06.2014 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinde Çevre Düzeni Planı "varsa mekânsal strateji planlarının hedef ve strateji kararlarına uygun olarak orman, akarsu, göl ve tarım arazileri gibi temel coğrafi verilerin gösterildiği, kentsel ve kırsal yerleşim, gelişme alanları, sanayi, tarım, turizm, ulaşım, enerji gibi sektörlerle ilişkin genel arazi kullanım kararlarını belirleyen, yerleşme ve sektörler arasında ilişkiler ile koruma-kullanma dengesini sağlayan 1/50.000 veya 1/100.000 ölçekteki haritalar üzerinde ölçeğine uygun gösterim kullanılarak bölge, havza veya il düzeyinde hazırlanabilen, plan notları ve raporuyla bir bütün olarak yapılan plan" olarak tanımlanmıştır.

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 20. maddesinin 2. fıkrasında çevre düzeni planı değişikliği esasları belirlenmiştir. Buna göre: "Çevre düzeni planı ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğü bozmayacak nitelikte, plan değişikliği yapılabilir. Çevre düzeni planı değişikliklerinde; a) Kamu yatırımlarına, b) Çevrenin korunmasına, c) Çevre kirliliğinin önlenmesine, ç) Planın uygulanmasında karşılaşılan güçlükler ve maddi hataların giderilmesine, d) Değişen verilere bağlı olarak planın güncellenmesine, dair yeterli, geçerli ve gerekçeleri açık olan, altyapı etkilerini değerlendiren raporu içeren teklif ve talepler; idarece planın temel hedef, ilke, strateji ve politikaları kapsamında teknik ve yasal çerçevede değerlendirmeye alınarak sonuçlandırılır."

Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası ile ilgili dosyaların incelenmesinden, Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planının 24.08.2009 tarihinde onaylandığı; bu planın bütününe karşı Danıştay Altıncı Dairesinde E:2010/797, E:2010/1051, E:2010/1281, E:2010/1361 ve E:2010/3829 sayılı davaların açılmış olduğu, 03.07.2012 tarihinde bu planın karar ve notlarının, Bilirkişi Raporunun "Plan Politikaları" kapsamında saptanan yedi madde (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7 sayılı maddeler), "Arazi Kullanım Kararları" kapsamında saptanan sekiz madde (3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15 sayılı maddeler), "Plan Hükümleri" kapsamında saptanan dokuz madde (3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.20, 3.21, 3.22, 3.23, 3.24 sayılı maddeler) ve "Yargı Kararları" kapsamında saptanan iki madde (4.1 ve 4.2 sayılı maddeler) olmak üzere toplam yirmialtı madde yönünden yürütmesinin durdurulmasına, diğer kısımları yönünden ise yürütmenin durdurulması isteminin reddine bilahare 25.12.2013 tarihinde yürütmesi durdurulan bölümler yönünden revizyon çevre düzeni planının iptaline, diğer yönlerden ise davanın reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Bu aşamada; 1/100.000 ve 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planlarda gerçekleştirilen değişikliklerin belirlenmesi gerekmektedir.

09.05.2013 tarihinde onaylanarak 05.06.2013 tarihinde askıya çıkarılan ve 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı ve Plan hükümlerindeki değişiklikler aşağıdaki gibidir:

"-1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı Değişikliği F-19 ve G-19 numaralı Plan paftalarında 'Tarım Alanı' kullanımında kalan yaklaşık 178 hektar büyüklüğünde alanın 'Kentsel Yerleşme Alanı' kullanımına dönüştürülmesine,

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

-Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Plan Lejantında Çalışma Alanları başlığı altında yer alan 'Akaryakıt Ürünleri Depolama Alanı' adının, 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planında anılan kullanımın bulunduğu bölgede mevcutta ve onaylı planlar kapsamında hem depolama kullanımlarının, hem de enerji üretim kullanımlarının yer alması için 'Enerji Üretim ve Depolama Alanı' olarak değiştirilmesine,

-Planlama alanı bütününde yenilenebilir enerji kaynaklarının gelişmesinin desteklenmesi amacıyla; 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı Plan Hükümleri 2.10.36 maddesinin '2.10.36. İhtiyaç duyulması halinde, bu planın genel ilke ve politikalarına aykırı olmamak üzere; sosyal ve teknik altyapının gerektirdiği eğitim, sağlık, spor, turizm, kültürel ve idari kullanımlar ile PTT, haberleşme santrali, su depoları, trafo yapıları, doğalgaz boru hatları, enerji nakil hatları, kanalizasyon gibi alt yapı tesisleri, güvenlik ve çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla kent veya bölge bütününe yönelik kamu yararı bulunan diğer tesisler, yenilenebilir enerji kaynakları ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi ve Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığının mevzuatı kapsamında getirilecek fonksiyonlar yapılabilir. Bu tür yapılar, ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşleri alınarak 1/5000 ölçekli nazım imar planı ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ile uygulamaya geçirilebilir. Ancak söz konusu tesisler yukarıda belirtilen kamusal amaçlar dışında kullanılamayacaktır.' şeklinde düzenlenmesine,

-Fosil enerji kaynaklarının planlama alanı bütününde planlı ve kontrollü gelişmesini sağlamak amacıyla; 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı 2.10.31. maddesi altında yer alan 2.10.31.1. maddesinin k bendinin 'Kömüre dayalı termik santral, (1/25.000 ölçekli İl çevre Düzeni Planlarında belirlenecek Enerji Depolama ve Üretim Alanları hariç)' şeklinde düzenlenmesine,

-1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı 2.11.3.3 maddesinin; '2.11.3.3. Enerji Üretim ve Depolama Alanları: a. Akaryakıt depolama tesisleri ile yerleşmeler arasında gerekli emniyet mesafesi (sağlık koruma bandı) TS 119394 Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG)- İkmal İstasyonu- Karayolu Taşıtları İçin- Emniyet Kuralları Standartlarına göre ayrılacaktır. b. Marmara Ereğlisi'nde enerji üretim ve depolama alanlarına ilişkin faaliyetler sürdürülecek ve bu alanların ihtiyaca göre kesin sınırları 1/25.000 ölçekli planlarda belirlenecektir. c. Malkara İlçesinde bulunan ve bu alanda (E) sembolü ile gösterilmiş olan bölgede, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca ruhsatlandırılmış kömür sahaları içerisinde, bölgede bulunan mevcut kömür rezervlerinin kullanılması amacıyla bir adet termik santral yer alabilir. d. Bu alanlarda yer alacak Enerji Üretim Tesislerinin kesin sınırları, bu planın ilke ve stratejilerine uygun olarak, Orman ve Su İşleri Bakanlığı DSİ Genel Müdürlüğü ve Su Yönetimi Genel Müdürlüğü'nden; Plan Açıklama Raporunun '1.2.2.1. Çevre Sürdürülebilirliği' başlığı altında yer alan hususlar ve ilgili mevzuat kapsamında uygun görüş alınması kaydıyla, ayrıca ilgili diğer tüm kurum ve kuruluşların uygun görüşleri doğrultusunda, ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenecektir.' şeklinde düzenlenmesine,

-1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı G-17 Paftasına, (E) (Enerji Üretim ve Depolama Alanı) sembolünün (Malkara İlçesine ve Şarköy İlçesi, Kızılcaterzi'ye) atılmasına,

-1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Tanım maddesi altında yer alan 'Akaryakıt Ürünleri Depolama Alanları: Akaryakıt (LPG, LNG, petrol ve petrol türevleri) depolamak amacıyla ayrılan alanlardır.' Tanımının, 'Enerji Depolama ve Üretim Alanları: Petrol ve doğalgaz (LPG, LNG, petrol ve petrol türevleri) depolamak ve petrol, doğalgaz ve kömürden enerji üretmek amacıyla ayrılan alanlardır.' şeklinde düzenlenmesine,

-Ayrıca, Marmara Ereğlisi İlçesinde bulunan ve 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planında 'Enerji Üretim ve Depolama Alanı', 'Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı' ve 'Kentsel Yerleşme Alanı' olarak gösterilmiş olan ve alt ölçekli planları bulunan bölgenin, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı F 19 nolu Plan paftasında 'Tarım Alanı' kullanımı olarak gösterilmiş olan bir kısım alanların 'Enerji Üretim ve Depolama Alanı' ve "Kentsel Yerleşme Alanı" olarak gösterilmesine,

-1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı 2.11.2. Arazi Kullanımı başlığı altında yer alan 2.11.2.1. Tarım Arazisi maddesinin:

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

"A. Ergene Havzası Sınırları İçerisinde; a. Bu alanlar, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ile tanımlanan ve İl Tarım Müdürlükleri tarafından sınırları belirlenen tarımsal arazileri içerir. b. Bu alanlar, tarımsal niteliği I.öncelikli korunacak alanlar, tarımsal niteliği II. öncelikli korunacak alanlar ve tarımsal niteliği sınırlı alanları kapsar. c. Tarımsal Niteliği I. Öncelikli Korunacak Alanlarda sadece tarımsal amaçlı yapılar yer alabilir. Tarımsal amaçlı yapıların yapımında "Hayvancılık İşletmelerinin Kuruluş, Çalışma Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" koşulları geçerlidir. d. Tarımsal niteliği II. öncelikli korunacak alanlar ve tarımsal niteliği sınırlı alanlarda yer alabilecek tarımsal amaçlı yapılar dışındaki kullanımlar türleri ve yapılaşma koşulları ilgili kurum görüşlerini almak şartı ile alt ölçekli planlarda netleştirilecektir. e. Tarımsal amaçlı yapılar için; Tarımsal niteliği I.öncelikli korunacak alanlarda max. İAKS: 0,08, Tarımsal niteliği II. öncelikli korunacak alanlarda max. İAKS: 0,10 ve Tarımsal niteliği sınırlı alanlarda max. İAKS: 0,20'dir. f. Bu alanlarda; öncelikle ekolojik tarım, ekolojik üretime uygun olmayan geleneksel tarımın yapıldığı alanlarda ise ürün çeşitliliğinin artırılmasına yönelik ilgili kurumlar tarafından detaylı çalışmaların yapılması ve tarım turizminin (Agro-turizm) geliştirilmesi teşvik edilecektir. g. Bu planda gösterilen içme suyu havzalarının koruma alanlarında ilgili kurumların mevzuat ve görüşleri doğrultusunda tarımsal faaliyet türleri yapılabilir. h. Bu alanlarda tarımsal verimliliğin artırılması için ilgili kurum ve kuruluşların işbirliğiyle drenaj, ıslah, toplulaştırma vb tarla içi geliştirme hizmetlerine ağırlık verilmesi esastır. i. Arazi toplulaştırma çalışmalarının öncelikle yapılması öngörülebilen alanlar, ilgili kurumlar tarafından yapılacak tarımsal amaçlı planlama çalışmalarından sonra belirlenecektir. Bu çalışmalarda, ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği ile ekolojik, ekonomik ve toplumsal yönden daha işlevsel yeni tarım parsellerinin oluşturulması da esastır. j. Bu planda gösterilen tarım alanlarına ait sınırlar şematik olup, kesin sınırlar İl Tarım Müdürlüğü'nün görüşü doğrultusunda alt ölçekli planlarda belirlenecektir. k. Bu planda gösterilmiş olan ve 1/25.000 ölçekli İl Çevre Düzeni Planlarında sınırları kesinleşecek olan TAB ve TOB alanlarında toprak niteliğine bakılmaksızın max. İAKS:0,20'dir.

B. Ergene Havzası Sınırları Dışında; Bu planda yer alan tarım alanları 'Tarım Arazisi' olarak tek gösterim altında gösterilmiş olup, 5403 sayılı kanun ve ilgili yönetmeliğinde tanımlanan 'tarım Arazileri Sınıflarına' ayrılmamıştır. Tarım arazilerinde yapılacak ifraz işlemlerinde; 5403 sayılı Kanun ve bu kanuna dayanılarak çıkarılmış tüzük/ yönetmelik hükümleri uyarınca işlem yapılır. Tarım arazileri sınıflaması, Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı'nca yapılacak/yaptırılacaktır. Tarım arazilerinde, belirlenmiş/belirlenecek tarım arazileri sınıflamalarına göre tarımsal amaçlı yapılaşmalar, aşağıda belirtilen koşullara göre gerçekleştirilecektir. Bu planda 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamındaki tarım arazilerinde (özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri, örtü altı tarım alanları, fiilen sulanan veya ilgili kurum ve kuruluşlarca sulama projesi kapsamında olan alanlar hariç) yapılacak olan tarım ve hayvancılık amaçlı yapılara ilişkin; Mutlak tarım arazilerinde Emsal:0,20'yi, Marjinal tarım arazilerinde Emsal:0,30'u geçmemek, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine uyulmak kaydıyla ilgili idaresince, bu planda değişikliğe gerek olmaksızın, 3194 sayılı İmar kanunu kapsamında işlem tesis edilir. Yapılan işlemlere ilişkin veriler sayısal ortamda veri tabanına işlenmek üzere Bakanlığa gönderilir. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununda dikili, özel ürün, fiilen sulanan veya sulama projesi kapsamında kalan tarım arazilerinde 3194 sayılı İmar Kanununun 27. Maddesi kapsamında kalan hayvancılık amaçlı yapılar hariç, hayvancılık tesisi yapılmasına izin verilmez. Başbakanlık, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, ilgili Bakanlıklar ve bunların bağlı kuruluşları tarafından desteklenen projeye dayalı tarımsal faaliyetler kapsamında tarımsal amaçlı yapılar (Tarımsal kalkınma kooperatiflerince uygulanan projeler, Üretici Birlikleri/Kooperatifleri tarafından uygulanan projeler, Avrupa Birliği kaynaklı projeler, Dünya Bankası destekli projeler, sosyal riski azaltma projesi kapsamında uygulanacak projeler gibi) ile destekleme projeleri ile en az 100 büyükbaş, 200 küçükbaş ve üzeri kapasiteli hayvancılık veya 50.000 adet ve üzeri kapasiteli kanatlı hayvancılık yatırımlarında yukarıda belirtilen yapılaşma Emsali % 50 oranında artırılabilir. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun Geçici 1. ve Geçici 4.

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

maddeleri kapsamına giren arazilerde marjinal tarım arazileri hükümleri geçerlidir. Bu planın onayından önce yürürlükteki mevzuat uyarınca inşaat ruhsatı veya yapı kullanma izni verilmiş olan tarımsal amaçlı yapılara ilişkin haklar saklıdır. Tarımsal amaçlı yapılar kullanım amacı dışında kullanılamaz ve dönüştürülemez. Tarım alanlarında yapılacak tarımsal amaçlı yapılarda bu plan ile verilmiş olan yapılanma koşulları aşılmamak kaydıyla, 3194 sayılı İmar Kanunu 'Plansız Alanlar Yönetmeliği'nin 6. Bölümünde belirtilen esaslara uyulur. Bu planda gösterilmiş olan ve 1/25.000 ölçekli İl Çevre Düzeni Planlarında sınırları kesinleşecek olan TAB ve TOB alanlarında toprak niteliğine bakılmaksızın max. Emsal:0,30'dur.

Tarımsal Arazi Sınıfları: Mutlak Tarım Arazileri: Bu alanlarda, tarımsal amaçlı yapılar yapılabilir. Çiftçinin barınabileceği yapı emsale dahil olup, inşaat alanı: 75 m²'yi geçemez. Emsal:0,20'dir. Örtü altı tarımın yapıldığı, fiilen sulanan veya ilgili kurum ve kuruluşlarca sulama projesi kapsamında olan mutlak tarım arazilerinde 3194 sayılı İmar Kanununun 27. maddesi kapsamında kalan hayvancılık amaçlı yapılar hariç, hayvancılık tesisi yapılmasına izin verilmez. Bu alanlarda örtü altı tarım yapılması durumunda sera yapıları emsale dahil değildir. **Dikili Tarım Arazileri:** Bu alanlarda, tarımsal amaçlı yapılar yapılabilir. Bu alanlarda, 3194 sayılı İmar Kanununun 27. maddesi kapsamında kalan hayvancılık amaçlı yapılar hariç, hayvancılık tesisi yapılmasına izin verilmez. Çiftçinin barınabileceği yapı emsale dahil olup, inşaat alanı: 75 m²'yi geçemez. Tarımsal amaçlı yapılar için Emsal:0,10'dur. Bu alanlarda örtü altı tarım yapılması durumunda sera yapıları emsale dahil değildir. **9.5.2.3. Özel Ürün Arazileri:** Bu alanlarda, tarımsal amaçlı yapılar yapılabilir. Bu alanlarda, 3194 sayılı İmar Kanununun 27. maddesi kapsamında kalan hayvancılık amaçlı yapılar hariç, hayvancılık tesisi yapılmasına izin verilmez. Çiftçinin barınabileceği yapı emsale dahil olup, inşaat alanı: 75 m²'yi geçemez. Tarımsal amaçlı yapılar için Emsal:0,10'dur. Bu alanlarda örtü altı tarım yapılması durumunda sera yapıları emsale dahil değildir. **Örtü Altı Tarım Arazileri:** Bu planda örtü altı tarım arazisi olarak tanımlanan arazi parçalarında 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ve ilgili yönetmeliğinde tanımlı toprak sınıfına bakılmaksızın tarımsal amaçlı yapılar için Emsal:0,05'dir. Çiftçinin barınabileceği yapı emsale dahil olup, inşaat alanı: 75 m²'yi geçemez. Bu alanlarda, 3194 sayılı İmar Kanununun 27. maddesi kapsamında kalan hayvancılık amaçlı yapılar hariç, hayvancılık tesisi yapılmasına izin verilmez. Bu alanlarda seralar emsale dahil değildir. **Marjinal Tarım Arazileri:** Marjinal tarım Arazilerinde, tarımsal amaçlı yapılar yapılabilir. Tarımsal amaçlı yapılar için Emsal:0,30'dur. Çiftçinin barınabileceği yapı emsale dahil olup, inşaat alanı: 150 m²'yi geçemez. Örtü altı tarımın yapıldığı, fiilen sulanan veya ilgili kurum ve kuruluşlarca sulama projesi kapsamında olan marjinal tarım arazilerinde 3194 sayılı İmar Kanununun 27. maddesi kapsamında kalan hayvancılık amaçlı yapılar hariç, hayvancılık tesisi yapılmasına izin verilmez. Bu alanlarda seralar emsale dahil değildir. Bu alanlarda örtü altı tarım yapılması durumunda sera yapıları emsale dahil değildir." şeklindedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı ve Plan hükümlerinde de aynı tarihte değişikliğe gidilmiş olup, 05.06.2013 tarihinde ilan edilen değişiklikler aşağıdaki gibidir.

"-1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı Değişikliği F-19 ve G-19 a1 numaralı Plan paftalarında 'Tarım Niteliği Sınırlı Alan' kullanımında kalan yaklaşık 178 hektar büyüklüğünde alanın 'Donatı Alanı ve Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı' kullanımına dönüştürülmesine,

-1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planında, Planlama alanı bütününde yenilenebilir enerji kaynaklarının gelişmesinin desteklenmesi ve fosil enerji kaynaklarının planlama alanı bütününde planlı ve kontrollü gelişmesini sağlamak amacıyla; 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı Plan Hükümleri 1.92. maddesinin: '1.92. Enerji Depolama ve Üretim Alanları: Petrol ve doğalgaz (LPG, LNG, petrol ve petrol türevleri) depolamak ve petrol, doğalgaz ve kömürden enerji üretmek amacıyla ayrılan alanlardır.' şeklinde düzenlenmesine,

-1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı Plan Hükümleri 2.46. maddesinin; '2.46. Planlama alanı sınırları dâhilinde, bu planda getirilen koşulları karşılayacak ve rehabilite edilerek çevreye duyarlı hale getirilecek mevcut yasal sanayiler dışında, aşağıda belirtilen ve

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

çevresel kirlenmesi yüksek olan ve/veya çevresel tahribe neden olan sanayi türleri ve kullanımlar kesinlikle yer almayacaktır; • Metal Sertleştirme (tuz ile), • Metal Kaplama, • Yüzeysel Temizleme (asit ile), • Tekstil Boyama-yıkama ve Emprime Baskı, • Madenin işlenmesine yönelik ağır sanayiler, • Lifli Yıkama-Yağlamacılar, • Selüloz ve/veya saman kullanarak kağıt üreten tesisler, • Ham Deri İşleme, • Asit İmal ve Dolum Yerleri, • Pil, Batarya-Akü İmal Yerleri, • Kömüre Dayalı Termik santraller, (Bu planda 'Enerji Depolama ve Üretim Alanları' olarak belirlenen alanlar hariç) • Gres Yağ Fabrikaları (Petrol Türevi), • İlaç Sentez Fabrikaları, • Ağır Metal Tuzu Üretimi, • Demir çelik üretimi, • Petrokimya, • Klor-Alkali, • Rafineri vb.' şeklinde düzenlenmesine,

-1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı Plan Hükümleri 3.3.2.11. maddesinin; '3.3.2.11. Enerji Üretim ve Depolama Alanları: a. Petrol, doğalgaz ve kömür depolama tesisleri ve doğalgaz elektrik santralleri ile yerleşmeler arasında gerekli mesafesi, ilgili Kanun, Tüzük, Yönetmelik ve standartlara göre alt ölçekli imar planlarında ayrılacaktır. b. Marmara Ereğlisi enerji depolama ve üretim alanlarının depreme karşı riskli yapısı dikkate alınarak, teknik, yasal ve ekonomik yönleri ile bütünsellik içinde araştırılacağı 'enerji Depolama ve Üretim Alanlarının Planlanmasına Yönelik Fizibilite Raporu' hazırlanacaktır. c. Bu alanda zeminin iyileştirilmesi ve deprem esnasında çıkabilecek yangınlara karşı tüm tedbirlerin alınması esastır. d. Enerji Depolama ve Üretim Alanları içerisinde yer alan ve mevzuata uygun olarak alt ölçekli planları onaylanmış olan sanayi alanlarında bu planın 3.3.2.3.Sanayi Alanları başlığı altında yer alan hükümler uyarınca uygulama yapılacaktır. e. Bu alanlarda, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uyulacaktır. f. Malkara İlçesinde Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında (E) sembolü ile gösterilmiş olan bölgede, Enerji ve Tabii kaynaklar Bakanlığınca ruhsatlandırılmış kömür sahaları içerisinde, bölgede bulunan mevcut kömür rezervlerinin kullanılması amacıyla bir adet termik santral yer alabilir. Termik Santral Alanının kesin sınırları, Plan Açıklama Raporunun IV.2. Doğal Yapıya İlişkin Plan Kararları başlığı altında yer alan hususlar dikkate alınarak Orman ve Su İşleri Bakanlığı DSİ Genel Müdürlüğü ve Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ile ilgili diğer tüm kurum ve kuruluşların uygun görüşlerinin alınması kaydıyla ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenecektir.' şeklinde düzenlenmesine,

-1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı G-17-c-3 Paftasına, (Enerji Üretim ve Depolama Alanı) sembolünün (Şarköy İlçesi, Kızılcaterzi) atılmasına,

-1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı Plan Hükümleri 2.56. Maddesinin; '2.56. İhtiyaç duyulması halinde, bu planın genel ilke ve politikalarına aykırı olmamak üzere; sosyal ve teknik altyapının gerektirdiği eğitim, sağlık, spor, turizm, güvenlik, ulaşım, kültürel ve idari kullanımlar ile haberleşme santrali, su depoları, trafo yapıları, yenilenebilir enerji kaynakları, doğalgaz boru hatları, enerji nakil hatları, katı atık depolama ve bertaraf tesisleri, kanalizasyon ve arıtma gibi alt yapı tesisleri, Başbakanlık Toplu Konut İdaresi ve Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığının mevzuatı kapsamında getirilecek fonksiyonlar ile kamu yararı bulunan diğer tesisler, bu Planın revizyonuna gerek olmaksızın, ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşleri alınarak hazırlanacak olan alt ölçekli imar planlarının ilgili idaresince onaylanmasıyla yapılabilir. Söz konusu tesisler kamusal amaçlar dışında kullanılamaz.'şeklindedir.

Çevre düzeni planlarında yapılan değişikliklerin özetlenmesi gerekirse; Trakya Alt Bölgesinde Enerji Üretim ve Depolama Alanlarına ilişkin arazi kullanım kararları ve plan hükümlerinin düzenlendiği, ayrıca Tarım Arazilerine ve Tekirdağ kent merkezinde çevre yolunun kuzeyinde 178 hektar büyüklüğündeki Kentsel Yerleşme Alanlarına (Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı) ilişkin düzenlemeler yapıldığı; planla üç farklı türde Enerji Üretim ve Depolama Alanı getirildiği, bunların Marmaraereğlisi'nde önerilen santralin ithal kömür kaynaklarına, Şarköy Kızılcaterzi yöresinde önerilen santralin doğalgaz kaynağına ve Malkara'daki santralin ise alanın kuzeyinde bulunan kömür kaynaklarına dayanacağı görülmektedir.

09.05.2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylanan ve dava konusu

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

edilen Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planı Değişikliği yapıldığı, aynı gün 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı ve Plan hükümlerinde değişikliğe gidildiği, askıya çıkarılan değişikliklere yapılan itiraz üzerine 1/100.000 ölçekli plan değişikliğine karşı aşağıda belirtilen davaların açıldığı ve birlikte yerinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılarak raporlar düzenlenmiştir.

1-TMMOB Mimarlar Odası tarafından açılan **E:2013/7533** sayılı davada; 05.06.2013 günü askıya çıkan 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi, Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı ve Plan hükümlerinde yapılan değişiklikler ile bu plana yapılan itirazın yanıtlanmayarak reddine ilişkin işlemin;

2-TMMOB Mimarlar Odası tarafından açılan **E:2014/2286** sayılı davada; 05/06/2013 tarihinde askıya çıkarılan ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 09/05/2013 tarihinde onanan 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İli Çevre Düzeni Planı değişikliği ile bu değişikliğe yapılan itirazın zımnen reddi yolundaki işlemin;

3-Gülşen Tufan, Nesrin Avcı, Rahime Burcu Kalyoncu, Fatma Yavuz, Eda Ahmetkocaoğlu, Pınar Güner, Seda Tepe ve Tekirdağ Barosu Başkanlığı tarafından açılan **E:2013/8004** sayılı davada; 05/06/2013 tarihinde karar altına alınarak askıya çıkarılmış bulunan; 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı ve Plan hükümlerinde yapılmış olan değişikliklerin;

4-TEMA, Türkiye Erezyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı tarafından açılan **E:2013/6398** sayılı davada; 09.05.2013 günü onaylanan 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı Tadilatının; (1.1.) Plan Uygulama Hükümleri 52. sayfada Enerji Depolama ve Üretim Alanları Bölümünün, (1.2.) Plan Uygulama Hükümleri 57. sayfa, 2.10.31. Planlama Alanında Yer Alamayacak Sanayi Türleri Bölümü, kömüre dayalı termik santral maddesindeki "1/25.000 ölçekli İl Çevre Düzeni Planlarında belirlenecek Enerji Depolama ve Üretim Alanları hariç" hükmünün, (1.3.) Plan Uygulama Hükümleri, 66. sayfa, 2.11.3.3. bölümünün, (1.4.) Planın F19 ve G19 no.lu paftasının Marmara Ereğlisi'nde, G17 no.lu paftasının da Malkara'da enerji üretim ve depolama alanları önerilen bölümlerinin, (1.5.) Plan Uygulama Hükümleri, 2.10. Genel Hükümler Bölümü, 59. sayfa, 2.10.36. maddesinin, (1.6.) Plan Uygulama Hükümleri, 61. sayfa, "A-Ergene Havzası Sınırları İçerisinde" başlığının, (1.7.) Plan Uygulama Hükümleri, 62. sayfa, k. maddesinin, (1.8.) Plan Uygulama Hükümleri, 62, 63 ve 64. sayfalar, Ergene Havzası Sınırları Dışında Bölümünün, (1.9.) Planın F19 ve G19 no.lu paftalarının, Tekirdağ İli Marmara Ereğlisi'nde tarım arazisinde kentsel yerleşme alanı önerilen bölümünün;

5-Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Edirne Çevre Gönüllüleri Birliği ve Bülent Kaçar tarafından açılan **E:2013/8016** sayılı davada; 05/06/2013 tarihinde askıya çıkan 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi, Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı ve Plan hükümlerinde yapılan değişikliklerin;

6-Marmaraereğlisi Belediye Başkanlığı tarafından açılan **E:2013/7835** sayılı davada; 05/06/2013 tarihinde askıya çıkan 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planının 2.10.31.1. maddesinin k) bendinde ve aynı planın F 19 G 19 numaralı paftalarında yapılan değişiklikler, 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planının 1.92. maddesinde yapılan "Kömürden Enerji Üretmek Amacıyla" ibaresine ve 1/100.000'lik planın ve 1/25.000'lik planın Marmaraereğlisi ilçesinde kömüre dayalı termik santral kurulmasına ilişkin tüm maddelerinin ve plan açıklama raporundaki değişikliklerin;

iptali yürütmenin durdurulması istemiyle istemiyle ayrıca; keşif ve bilirkişi incelemesi yapıl(a)mayan ancak bilirkişi raporu düzenlenen dosyalarla birlikte;

7-Gülşen Tufan tarafından açılan **E:2014/5700** sayılı davada; 05/06/2013 tarihinde askıya çıkarılan ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 09/05/2013 tarihinde onaylanan 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı değişikliği ile plan hükümlerinin;

8-TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası tarafından açılan **E:2014/9970** sayılı davada; 09.05.2013 günü Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylanan ve 05.06.2013 günü askıya çıkarılan 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İli Çevre Düzeni Planı değişikliği işleminin; F-19 ve G-19a1

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

numaralı plan paftalarında tarım niteliği sınırlı alan kullanımında kalan yaklaşık 178 hektar alanın, donatı ve konut dışı kentsel çalışma alanı olarak kullanıma açılması, yine aynı planın G-17-c-3 paftasında yer alan Şarköy İlçesi-Kızılcaterzi yöresinin "Enerji Üretim ve Depolama Alanı" kullanımına, Malkara ilçesinde kömüre dayalı termik santral kurulmasına yol açacak işaretleme yapılmasına ve 1.92, 2.46, 2.56 ve 3.3.2.11 sayılı plan kararlarının;

9-Novometal Ticaret Anonim Şirketi tarafından açılan E:2014/9987 sayılı davada; Tekirdağ İli, Merkez İlçesi, Gündoğdu Mahallesi, 211 ada, 26, 27, 28, 29, 106, 108 ve 114 sayılı parseller ile Hürriyet Mahallesi, 1047 ada, 57 sayılı parselin maliki olan davacı tarafından, 09.05.2013 günü Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylanan ve 05.06.2013 günü askıya çıkarılan 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı değişikliği işleminin; F-19 ve G-19a1 numaralı plan paftalarında tarım niteliği sınırlı alan kullanımında kalan yaklaşık 178 hektar alanın, donatı ve konut dışı kentsel çalışma alanı olarak kullanıma açılmasına ilişkin kısmının;

iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle görülen davalar açılmış ve bütün davaların çözümü dosyalar ve raporlar bir bütün olarak ele alınmak suretiyle gerçekleştirilmiştir.

Dava konusu planlardaki düzenlemelerin niteliği dikkate alınarak, Danıştay Altıncı Dairesinin E:2013/6398 sayılı dosyasında 01.10.2013 günlü ara kararı ile; 2009 yılında onaylanmış olan ve 2010 yılında plan notları yönünden de değişiklik yapılan 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı hakkında açılan davalar nedeniyle yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi üzerine düzenlen raporlar üzerine verilen yürütmenin durdurulması istemlerinin kısmen reddi, kısmen de kabulü yolundaki kararların, dava konusu revizyon çevre düzeni planı tadilatına ne şekilde yansıtıldığı sorularak açıklanmasının istenilmesine üzerine verilen cevaplar ile aynı planlama konusuna ilişkin diğer dava dosyaları birlikte incelenerek; davalı idarece Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planına yönelik davalarda yürütmenin durdurulması yönünde verilen kararların uygulanması yönünde bir işlem yapılmadığının belirtilmesi, gerek yürütmenin durdurulması isteminin reddi yolunda verilen kararlar ve dava konusu plan kararlarının alt ölçekli planlara aktarılması yolunda davalı idarece aynı gün ilan edilen 1/25000 ölçekli il çevre düzeni planında da değişikliğe gidildiğinin (E:2013/7835 ve E:2014/2286) görülmesi ile ortaya çıkan davanın durumu ve uyuşmazlığın niteliğine göre, taşınmazların yerinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılarak bilirkişi raporu alındıktan sonra yeni bir karar verilinceye kadar 22.04.2014 günü dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmiş; daha önceki revizyon çevre düzeni planını inceleyen bilirkişi kurulundan farklı bilirkişiler olarak, uyuşmazlığın kaynaklandığı noktalar da göz önünde tutularak Ortadoğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümünden Prof. Dr. Ali Türel, Prof. Dr. Baykan Günay, Prof. Dr. Melih Ersoy, Prof. Dr. Duran Taraklı (Ziraat Mühendisi) ve Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümünden Prof. Dr. Ülkü Yetiş re'sen seçilmiştir.

Danıştay Altıncı Dairesinin 1/100.000 ölçekli plan değişikliğinin dava konusu edildiği E:2013/6398, E:2013/7533, E:2013/8004, E:2013/8016; 1/25.000 ölçekli plan değişikliğinin dava konusu edildiği E:2014/2286 ve her iki plan değişikliğinin de birlikte dava konusu edildiği E:2013/7835 sayılı dosyalar için birlikte yerinde keşif ve bilirkişi incelemesi gerçekleştirilmiştir.

Bilirkişi Kurulundan;

1- 24.08.2009 günü onaylanan ve 01.07.2010 günü yapılan değişikliği de içeren 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı ve Plan hükümlerinde değişiklik yapılmasına ilişkin nedenlerin, Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmeliğin 9. maddesinde sayılan kriterler esas alınarak bulunup bulunmadığının her iki planın da karşılaştırılması suretiyle ortaya konulması,

2- Dava konusu 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Çevre Düzeni Revizyon Planı değişikliğinin (askıdaki itirazlar üzerine 23.10.2013 günü değiştirilen şekliyle birlikte), Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik (mülga) hükümlerinde belirtilen amaca (Madde:1), çevre düzeni planının niteliğine (Madde:5), planların hazırlanması, hazırlattırılması ve incelenmesine ilişkin idari ve teknik usullere (Madde:10), alt ölçekli planlarla ilişkisine ve plan hiyerarşisine uygun olup olmadığı ve genel olarak planla amaçların gerçekleştirilmesine

dönük olarak yeterli ve tutarlı bilimsel ve teknik unsurlar içerip içermediği,

3- Planın dört temel ilkesi olarak belirlenen a) sürdürülebilirlik, b) kırsal kalkınma ve nüfus kaybının önlenmesi, c) sanayi gelişiminin planlarla sınırlandırılması, d) entegre ulaşım sistemleri ile desteklenen işlevsel bağlantıların kurulması ilkelerinden de hareketle; özellikle kentsel yerleşim alanları, tarım-mera alanları, yeraltı ve yerüstü su varlıkları, maden alanları, depolama alanları, kentsel hizmet alanları, kültürel, tarihi ve doğal çevrenin, toprağın, suyun kirlenmesine ve bu varlıkların korunmasına ilişkin olarak, getirilen düzenlemelerin uygun olup olmadığı, planın vizyonu ve ilkelerinin aynı alanda varlığını sürdüren değerlerle uyumu da gözetilerek, planlama ilkeleri bakımından değerlendirilip değerlendirilmediği,

4- 24.08.2009 günü onaylanan ve 01.07.2010 günü yapılan değişikliği de içeren 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı hakkında verilen yargı kararına aykırı düzenleme yapıp yapılmadığı,

5-1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı değişikliğinin üst ölçekli plana, il çevre düzeni plan ilke ve esasları ile plan bütününe uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği (1/25.000 ölçekli planın dava konusu edildiği dosyalarda),

Bu çerçevede şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığına ilişkin tespit ve değerlendirmelerin yapılması anılan dosyalarda istenilmiştir.

Bilirkişi Kurulu tarafından düzenlenen Raporun Sonuç kısmında:

• *Gerek Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmeliğin 9. maddesi, gerekse yeni Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 20. maddelerinde sıralanan, çevre düzeni planlarında yapılacak değişikliklerle ilgili ilkeler, göz önüne alındığında, önerilen dava konusu değişikliğin çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik olmadığı açıktır. Nitekim davalı idarenin de bu yönde bir gerekçe sunmadığı bilinmektedir. Yapılacak yatırımın kamusal bir yatırım olmadığı ve yatırımcı firma taleplerinin artması gerekçe gösterildiğinden, anılan iki Yönetmelikte de bir değişiklik gerekçesi olarak belirtilen "kamu yatırımlarına" ibaresi de dava konusu değişiklik için geçerli ve yeterli bir gerekçe oluşturmamaktadır. Dolayısıyla, davalı Bakanlık gerekçesinde yer alan nedenlerin hiç birisi yönetmelik hükmünde belirtilen ilkelerle uyumlu değildir.*

• *Yönetmeliğin 20. maddesinde yer alan son bendin "değişen gerekçeler" ifadesi de Kurulumuzca geçerli bir neden olarak görülmektedir. Şöyle ki; mevcut ve lisans verilen tesislerin üretim kapasiteleri toplamının 503,1 milyar kWh ile 2023 yılı için tahmin edilen talepten yaklaşık 83,7 milyar kWh fazla olması elektrik üretiminde gelecek 10 yılda, yeni lisans verilmese dahi bir darboğazın beklenmemesi gerektiğini göstermektedir. Dolayısıyla davalı İdarenin en önemli gerekçelerinden olan artan enerji tüketimi karşısında elektrik enerjisi açığının olabileceği görüşünün, 2003 yılından buyana verilmiş olan ve çoğunun yapımı süren ruhsatlar dikkate alındığında geçerli olan bir durumu ifade etmediği söylenmelidir.*

• *Yönetmeliğin 20. maddesinde yer alan son bendin "değişen gerekçeler" ifadesi de Kurulumuzca geçerli bir neden olarak görülmektedir. Şöyle ki; ülkemizde net elektrik tüketimi en yüksek yıllık artış düzeyine 1996 ve 1997 yıllarında ulaşmış olup daha sonraki yıllarda ekonomik verilerdeki devresel değişimle uyumlu olarak yıllık bazda -1 düşüş ile +10 artış bandında değişmiştir. Ülke bütününde yapım lisansı verilen elektrik üretim tesislerinin kapasiteleri ile mevcut tesislerin kapasiteleri toplamının, yıllık %5,5 artış oranına göre tüketimin 2023 yılında erişeceği hesaplanan miktarından oldukça fazla olması nedeniyle yakın ve orta vadede elektrik enerjisi açığından söz edilemez.*

• *Plan değişikliğine ilişkin bir diğer gerekçe olarak sunulan planlama bölgesinde son dönemlerde ortaya çıkan kömüre dayalı termik santral taleplerinin yoğunlaşması ise dava konusu planın değiştirilmesine yönelik kamusal bir gerekçe olmaktan çok belirli yatırım gruplarının anlık çıkarlarının bir ifadesi olarak görülmelidir. Bu türden özel çıkarların kendiliğinden kamusal çıkar, toplum çıkarı ile örtüşmesi, belirli ve sınırlı durumlarda geçerli olsa da, dava konusu yatırımın türü ve konumu göz önüne alındığında dava konusu alan ve türü bakımından aşağıda da değinilecek olan nedenlerle geçerli görülmektedir.*

• 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı da 1/100.000 ölçekli Revizyon ÇDP

gibi temel vizyon ve hedef olarak çevreye duyarlılığı ve çevre kirliliğinin önlenmesini gündemine almıştır. Bu duyarlılığın gelişmesinde kuşkusuz Ergene havzasında son on yıllarda yaşanan çevre kirliliğinin geldiği dayanılmaz boyutun büyük katkısı vardır. Bu bakımdan plan açıklama raporunun her bir noktasında bu vurgu sürekli yapılmaktadır. Anılan Raporun "enerji" başlıklı bölümünde de il bütününde yenilenebilir enerji tesislerinin (rüzgar, güneş, vs.) dışında herhangi bir enerji tesisi önerilmediği gibi, genel olarak da enerji üretiminin sanayi faaliyetlerini çekici hale getireceği için termik santral gibi tesislerin kurulmasına Plan kapsamında kesinlikle izin verilmediği belirtilmektedir.

• Dava konusu plan değişikliği öncesinde planda EDP alanında sadece LPG, LNG, petrol ve petrol türevlerinin depolanması ve bunlardan enerji üretimi mümkünken dava konusu değişiklikle bu maddeye "kömür" ifadesinin eklenmesinin herhangi, sıradan bir düzeltme olarak görülmesi olanaklı değildir. Çünkü, yürürlükteki en üst ölçekli çevre düzeni planı olan 1/100000 ölçekli Revizyon ÇDP nin amacı bölgede ağırlıklı olarak tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesi yönündedir. Planın gerek vizyon, gerek hedef ve ilkeler ve gerekse de amaç maddelerinin hiç birinde bölgenin bir enerji üretim bölgesi/alanı haline getirilmesi yönünde bir ifade yer almamakta, tersine plan açıklama raporunda özellikle bu türden kirlletici sanayilerin bölgede yer alamayacağına dair hükümler yer almaktadır. Dava konusu değişikliklerle planın vizyonu, hedefleri, ilke ve amaçları aynen korunurken, belirli maddelerde yapılan kısmi değişikliklerle planın ana hedef ilke ve amaçlarına aykırı düzenlemeler plan açıklama raporu ve ilgili paftalarına serpiştirilmektedir. Bu yaklaşım ve planlama tutumunun planın bütünselliğini tümüyle ortadan kaldırdığı açıktır.

• 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planının Plan Açıklama Raporunda yer alan ifadeler çok açık bir biçimde, kirlletici bir enerji üretim birimi olan kömüre dayalı termik santral yapımına yol açacak biçimde değişiklik yapılmasına yönelik düzenlemelerin yürürlükteki planın "Vizyon ve Yönlendiricileri" ile "Planlama Yaklaşım ve Hedefleri" ile uyumlu olmadığını göstermektedir. Plan Açıklama Raporunun uzun bir planlama çalışması sonucunda, çok sayıda teknik elemanın katkısı ve çok sayıda yerel ve merkezi düzeyde konu ile ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleriyle yapılan ve günler süren tartışmalardan sonra ulaşılan bir belge olduğu ve üst ölçek planlarda plan paftalarından da önemli olduğu göz ardı edilmemelidir. Bu Plan Açıklama Raporu çok net bir biçimde üç ili kapsayan planlama alanında ağırlıklı ve öncelikli sektörel yatırımın tarım sektörüne verilmesini ve sürdürülebilirlik, kırsal kalkınma ve nüfus kaybının önlenmesi ile sanayi gelişiminin planlarla sınırlandırılmasını çevre düzeni planının ana ilkeleri olarak belirlemiştir.

• Dolayısıyla, gerek 1/100000 üst ölçekli çevre düzeni planının, gerekse bu plana uyumlu hazırlanan 1/25000 ölçekli Trakya İli Çevre Düzeni Planının vizyon ve ilkeleri yürürlükte iken ve varlığını sürdürürken sanayi gelişiminin sınırlandırılması bir ana ilke olarak dururken, planın belirli maddelerine yerleştirilen ve planın vizyon ve ilkeleri ile taban tabana zıt ve aykırı biçimde kirlletici sanayi/enerji yatırımlarını destekleyen ve bunu tarım toprakları aleyhine yapan hükümlerinin yürürlükteki planla uyumlu olduğunu söylemek olanaklı değildir.

• Bilirkişi kurulumuz, su kaynakları darboğazı sorunu yaşanan Trakya bölgesinde termik santrallerin deniz suyunun kullanılabileceği, yönetmeliklerde belirlenen niteliğe getirilmiş atık suların derin deniz deşarjı ile denize boşaltılabileceği, kömürün kendi limanına getirilebileceği ve yakınlarında çevre kirliliği riski endişesi taşıyacak yerleşmelerin bulunmadığı yerlerde inşa edilmesinin sürdürülebilirlik ve planlama ilkeleri ile kamu yararına en uygun planlama kararı olacağı görüşündedir.

• Tarım konusunda dava konusu planın ana amaçlarından uzaklaşan dava konusu plan değişiklikleri salt 2009 Revizyon Planının plan kararlarını değil bu kararlara temel oluşturan ulusal düzeyde hazırlanan bir çok strateji belgelerindeki ana görüş ve kararlarının da etkisizleşmesine neden olacaktır.

• Yürürlükteki 1/25.000 ölçekli planın Plan Hükümleri açık bir şekilde planda Tarımsal Niteliği Sınırlı Alanlar kullanımında kalan alanlarda ne tür kullanımlara yer verilebileceğini sıralamaktadır. Bu kullanımlar arasında dava konusu plan değişikliği ile getirilen Enerji

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

Depolama ve Üretim Alanı kullanımı yer almamaktadır.

• 1/100.000 ölçekli plana eklenen 2.10.36 sayılı ve 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Hükümlerinde 2.56. sayılı plan hükmü ile ilgili olarak, Çevre Düzeni Planında belirlenen kentsel ve kırsal gelişme alanları ile çalışma alanlarıyla birlikte yapılması gereken bu tesisler için çevre düzeni planında değişiklik yapılmasına gerek olmadığı, ancak çevre düzeni planlarıyla ilgili Yönetmelik uyarınca üst ölçekli arazi kullanım kararlarının çevre düzeni planıyla belirlenmesi gereken turizm arazi kullanımı ile konut ve kentsel yerleşmelerle ilgili kararları belirleyen Başbakanlık Toplu Konut İdaresi ve Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığının anılan plan hükümlerinde yer almamaları gerektiği görüşünderiz.

• Dava dosyasındaki bilgi ve belgelerin incelenmesinde "Tarım Arazisi" başlığı altında "Ergene Havzası Sınırları İçerisinde" ve "Ergene Havzası Sınırları Dışında" diye ayırım yapılarak aynı nitelikteki araziler için ayrı ayrı ölçütler getirilmesi ve "Ergene Havzası Sınırları Dışında" kullanım alanlarının daha yüksek tutulmasının gerekçesi konusunda yeterli bir açıklamaya yer verilmediği görülmektedir.

• İAKS=Emsal birimlerinin saptanmasında Ergene Havzası İçerisinde ve Ergene Havzası Dışarısında diye ayırım yapmanın bilimsel, yasal, kabul edilebilir bir dayanağı yoktur. Zira arazi sınıfları, toprağın fiziki ve kimyevi özelliklerine göre saptanır ve arazinin bulunduğu mekana göre bir ayırım yapılamaz. Bu çalışmada olduğu gibi yapılmış olsa da bilimsel geçerliliği yoktur. Bu ayırımın ortadan kaldırılarak plan metninin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

• Tarım alanlarında yapılacak tarımsal amaçlı yapılar için önerilen İAKS (Emsal) özellikle Ergene Havzası dışında çok yüksektir. Öngörülen emsaller, tarım alanlarında yoğun bir yapılaşmaya neden olabilecek boyutlardadır. Özellikle TAB ve TOB alanlarında arazinin niteliğine bakılmaksızın öngörülen 0,20 ve 0,30 gibi emsaller tarımsal üretim yapılacak bir alanda kabul edilebilecek yapılaşma oranlarının çok üzerindedir. Bilirkişi kurulumuz, yukarıdan beri yapılan açıklamaların ışığında Planın İAKS = Emsal yönünden yeniden gözden geçirilmesi gerektiğine, bu şekliyle uygulanmasının geri dönülmez ve telafisi mümkün olmayan kayıplara neden olacağı görüşündedir. Planın bu kısımları gözden geçirilerek, makul bir düzeye çekilmelidir.

• Arazilerin sınıflandırılmasında Ergene Havzası dışarısında 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'ndaki tanımların kullanılmasına karşın, Ergene Havzası içerisinde "Tarımsal Niteliği I. Öncelikli Korunacak Alanlar", "Tarımsal Niteliği II. Öncelikli Korunacak Alanlar" ve "Tarımsal Niteliği Sınırlı Alanlar" gibi kendine özgü ve yanlış yorumlamaya açık bir sınıflandırmaya yer verilmiştir. Ergene Havzası içinde de 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'ndaki tanımlamalar esas alınarak arazi sınıflandırmaları yeniden düzenlenmelidir.

• Tekirdağ İl Çevre planında dava konusu edilen donatı alanı 1/25000 ölçekli planda bulunmakta, ancak 1/100.000 ölçekli planda yer almamaktadır.

o Donatı Alanından Üniversiteye kadar uluslararası nitelikteki bir yol boyunca kentin üst-biçiminin gelişme örüntüleri belirlenmeden Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı düzenlenmesi planlama ilkelerine aykırı bulunmaktadır.

o Planda Tarımsal Niteliği Sınırlı Alan olarak belirlenen alan, Bilirkişi Kurulumuzun görüşüne göre, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunundaki tanıma göre söz konusu alan Mutlak Kuru Tarım Alanı niteliğindedir. Kaldı ki Plan Hükümlerine göre de bu tür alanlar, "tarımsal niteliğinin geri kazandırılması önerilen arazilerdir". Bu tür arazilerin yerleşime açılması için öne sürülen imara açma gerekçesi planın temel ilkeleri olan a) sürdürülebilirlik, b) kırsal kalkınma ve nüfus kaybının önlenmesi kaygılarıyla gelişmektedir.

o Dava konu kullanımlar kentin üst-biçiminin parçaları olarak algılanmamıştır.

o Kentteki planlanmış boş alanlar dikkate alınmamış, kentin üst-biçiminin ne olması gerektiği araştırılmamıştır. Çevre yolu uluslararası niteliktedir, bir kentin imar yolu olarak düşünülemez.

o Akiferler tüm planlarda dışlanmıştır; bu, başlı başına bir iptal nedeni olarak

düşünülebilir.

o Çevre yoluna paralellik ya da diklik bir üst-biçim sorunsalı olarak dikkate alınmamıştır. 1/25000 ölçekli plan bunu irdelemek durumundadır.

Yukarıda belirtilen gerekçeler çerçevesinde Kurulumuz Tekirdağ çevre yolunun kuzeyinde önerilen Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı planlama ve şehircilik ilkeleri ile kamu yararı açısından uygun bulmamıştır.

• Bilirkişi Kurulumuz Şarköy'de yapımı planlanan Doğal Gaz Kombine Çevrim İstasyonunun artan enerji gereksinimini karşılayacak bir seçenek olduğunu düşünmektedir. Bu çerçevede:

o 09.05.2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100 000 Ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planı Değişikliği ile getirilen Doğal Gaza dayalı Enerji Santrali ibaresinde bir sakınca görülmemiştir.

o 09.05.2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan Tekirdağ İli 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği aşağıdaki açılardan yetersiz bulunmuştur. 1/25000 ölçekli bir plan artık bir simgeye indirgenemez ve bir sonraki ölçeklerin (1/5000 ve 1/1000) bağlamını oluşturmak zorundadır.

o Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 20.08.2014 tarihinde onaylanan Balıkesir-Çanakkale Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında verilen doğal gaz hatları plana işlenmelidir.

o Bu alana erişimi sağlayan yollar belirlenmeli ve plana işlenmelidir.

o Proje Alanının tümü plana işlenmelidir."

saptaması ve ifadeleri yer almaktadır.

Gerek 1/100.000 ölçekli plana ait düzenlenen Bilirkişi Raporu, gerekse 1/25.000 ölçekli plan hakkında düzenlenen, yukarıda atıf yapılan da dahil diğer dosyaların bilirkişi raporlarının kapsamı, içeriği, tutarlılığı, ülkemizin çok değerli havzalarından birisi olan Ergene Havzası'nın bu özelliği, Havzanın su kirliliği, toprak kirliliği, hava kirliliği, yeraltı su seviyesinin düşmesi ve çok nitelikli tarım topraklarının amacı dışında kullanılması gibi çok büyük çevre sorunlarıyla karşı karşıya olan ve bu yönlerden ayrıntılı analiz ve sentez çalışmalarını içeren plan analitik raporu üzerine hazırlanan ve temel vizyon ve hedef olarak çevreye duyarlılığı ve çevre kirliliğinin önlenmesini önceleyen 2009 onaylı revizyon çevre düzeni planı ve bu plan hakkında verilen yargı kararlarıyla birlikte ayrıntılı bir şekilde incelendiği görüldüğünden; 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ve görülen davanın konusu olan 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı değişikliğinin yöneldiği alan ve konulara göre dava dosyası ile birlikte keşif yapılan dosyalardaki bilgi ve belgelerle bilirkişi raporları birlikte değerlendirilmiştir.

Bu durumda;

1-Çevre düzeni planlarında yapılacak değişikliklerle ilgili yukarıda içeriğine yer verilen ve mevzuata yansıyan ilkeler göz önüne alındığında; dava konusu değişikliklerin çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik olmadığı, plan değişikliğine davalı idarece neden olarak gösterilen hususların plana teknik ve bilimsel bir katkı sağlamadığı, Yönetmelikteki ilkelere uygun olmadığı gibi plan değişikliğine ilişkin idari ve teknik usullerin biçimsel olarak ve yetersiz bir şekilde yerine getirildiği, **plan değişikliği yapılmasına esas oluşturan idari ve teknik usullerin etkili bir planlama yöntemi olarak uygulanmadığı;**

1/100.000 ölçekli revizyon çevre düzeni planı ve 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planında sanayi gelişiminin sınırlandırılmasının ana ilke olmasına karşın, planın vizyon ve ilkeleri ile taban tabana zıt ve aykırı biçimde tarım toprakları aleyhine ve yeraltı su rezervlerine zarar verebilecek şekilde kömür çıkarılmasını öngören ve çevre kirliliğine yol açma potansiyeli bulunan sanayi/enerji yatırımlarını destekleyen hükümlerin anılan ilkelere uyumlu olmadığı;

Dava konusu plan değişikliğinde bu yönlerden planlama esaslarına ve hukuka uyarlık bulunmadığı anlaşılmış olup; davalı idarece Bilirkişi Raporuna bu hususlarla ilgili olarak yapılan itirazlar da yerinde görülmemiştir.

2-Dava konusu plan değişikliğiyle **Marmaraeğlisi**'nde öngörülen Kentsel Yerleşme Alanının hem doğal sit, hem de mutlak kuru tarım alanı üzerine yerleştirilmiş olması; Enerji

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

Üretim ve Depolama Alanının mutlak kuru tarım arazileri üstünde belirlenmesi; kömüre dayalı termik santralin, Marmara Bölgesi ve Ergene Havzasında tükenme sürecine giren yeraltı su rezervlerinin en büyük özenle korunması gereken doğal kaynaklar listesinin başında yer aldığından, sürdürülebilirlik ilkesi gereğince yeraltı sularının, ancak yüzey sularının yeterli olmadığı dönemlerde ve zorunlu durumlarda kullanılması, birden çok termik santral inşa edilebileceği de dikkate alındığında, bu rezervlerin tükenmesi sürecini hızlandırabileceğinden planlama ilkelerine uygun olmadığı;

Termik santralde kullanılması öngörülen ithal kömürün Martaş Limanı'na getirilmesi ve oradan santral sahasına kamyonlarla taşınması, planlanan alanda birden çok kömür kullanan termik santral inşa edilebilecek olmasına ve bu santraller daha çok kömür kullanabilecek olmalarına karşın diğer santrallere ithal kömürün getirileceği liman ile kömürün limandan termik santrale nasıl ve hangi yolla taşınacağına düşünülmemiş olması planlama ve şehircilik ilkeleriyle bağdaşmadığı gibi yeraltı su kullanımı ve kömürün limandan taşınımının yanısıra herbir termik santralde yönetmeliklerin sınırları içine çekilebilen çevresel etkilerin olası domino etkisinin (her tesiste standartlar içinde tutulmaya çalışılan atıkların birlikte etkisinin) Plan Açıklama Raporunda değerlendirilmemesinin planlama ilkeleriyle bağdaşmadığı;

Bu haliyle hukuka uygun olmayan düzenlemelerle ilgili olarak, davalı idarece bu plan değişikliklerinin enerji konusunda yetkili Bakanlık olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine başlatıldığı yolundaki açıklamalarının da bu hususları doğruladığı, bilirkişi raporuna yapılan itirazların yerinde olmadığı görülmektedir.

3-Plan Açıklama Raporunda Trakya Bölgesi'nde kömür çıkarılmasının tarım alanları ve akiferler üzerinde yapacağı tahribatlar belirtilmesine karşın, **Malkara'nın** batısında Enerji Depolama ve Üretim Alanı (E) gösterimi ile bölgedeki mevcut kömür rezervlerinin kullanılması amacıyla bir adet termik santralin yer almasının öngörülmesinin; plandaki gösterim alanının Kadıköy Barajı Uzun Mesafeli Koruma Alanının bir bölümünde kalması, inşa edilecek santralin bu barajı besleyen akiferlerde tahribat yaratarak bu önemli içme suyu kaynağına zarar verebilecek olması, santralin ihtiyaç duyacağı soğutma ve diğer kullanım suyunun, yeraltı su rezervleri üzerinde olumsuz yönde etki yapacak olması ve Ergene Havzasının başta gelen çevre sorunu haline gelen yeraltı su kaynaklarındaki hızlı azalışı nedeniyle yeraltı suyu kullanacak yeni sanayilerin kurulmasına izin verilmeyen Revizyon Çevre Düzeni Planı kararının sürdürülebilirlik ve planlama ilkelerine aykırı olması nedenleriyle dava konusu plan değişikliğinin uygun olmadığı;

Ayrıca, Malkara'da kömür kullanacak bir termik santral kurulmasına olanak tanıyan plan kararı alınıp, 2.10.3.3. sayılı Plan Hükmünde, yeraltı su rezervleri üzerindeki etkilerinin hesaplanmasının alt ölçekli planlara bırakılması; Plan Açıklama Raporunun, Planlama alanında yer alamayacak sanayi türlerinin sayıldığı 2.10.31.1 maddesinin k) bendine "Kömüre dayalı termik santral, (1/25.000 ölçekli İl çevre Düzeni Planlarında belirlenecek Enerji Depolama ve Üretim Alanları hariç)" şeklinde yapılan eklemenin planlama ilkelerine uygun olmadığı;

Davalı idarece; kömür çıkarımının çevreye ve doğal değerlere zarar vermeden, bu alanlar üzerinde olumsuz etkileri en aza indirmenin önemli olduğu, Malkara'da kömür çıkarmaya ilişkin ÇDP'nin Plan Açıklama Raporunda bu yönde ifadelerin yer aldığı, bu planın yol gösterici ve stratejiler ürettiği, aksi yönde bilirkişi raporunda yapılan değerlendirmelerin doğru olmadığı; ÇDP'lerin yapımı aşamasında bütün kurumlardan altlık teşkil eden verilerin alındığı, bildirilen verilerin işlendiği, bu nedenle tüm verilerin ÇDP'inde yer almadığı, DSİ Genel Müdürlüğünün analizleri doğrultusunda oluşturulan 'Yer altı Suyu Besleme Alanları' ve 'Aşırı Yer altı Suyu Çekim Alanları'nın plan kararı olarak ÇDP'inde yer aldığı, planda aykırılık olmadığı yolundaki itirazların Rapordaki saptamalar karşısında isabetsiz olduğu;

Dolayısıyla dava konusu 1/100.000 ölçekli plan değişikliği ile ithal ve/veya yerli kaynaklı ve mevcut kömür rezervinin kullanılmasına dönük olarak, 2. ve 3. maddelerde ifade edilen alanlarda da Ergene Havzasının başta gelen çevre sorunu haline gelen yeraltı su kaynaklarındaki hızlı azalışı nedeniyle yeraltı suyu kullanacak yeni sanayilerin kurulmasına izin verilmeyen ve bu kapsamda bulunan **kömüre dayalı termik santral (soğutma sistemi**

yönünden bir ayırım yapılmaksızın) kurulmasına olanak sağlayan dava konusu plan değişikliklerinin Ergene Havzası açısından sürdürülebilirlik ilkesi, planlama esasları ve kamu yararı ile hukuka uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Yukarıda yer alan 2. ve 3. maddeler kapsamında; 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı yönünden de; öncesinde planda Enerji Depolama Alanında sadece LPG, LNG, petrol ve petrol türevlerinin depolanması ve bunlardan enerji üretimi mümkünken dava konusu değişiklikle bu maddeye "kömür" ifadesinin eklenmesinin bir düzeltme niteliği taşımadığı; 1/100.000 ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planında amacın, bölgede ağırlıklı olarak tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesi olduğu, bu planın gerek vizyon, gerek hedef ve ilkeler ve gerekse de amaç maddelerinin hiç birinde bölgenin bir enerji üretim bölgesi/alanı haline getirilmesi yönünde bir ifadenin yer almamasına, aksine plan açıklama raporunda özellikle bu türden kirlenici sanayilerin bölgede yer alamayacağına dair hükümlere yer verildiği halde dava konusu değişikliklerle hem üst ölçekte hem de dava konu plan ölçeğinde planın vizyonu, hedefleri, ilke ve amaçları aynen korunurken, belirli maddelerde yapılan kısmi değişikliklerle her iki planın ana hedef, ilke ve amaçlarına aykırı düzenlemelerin plan açıklama raporu ve ilgili paftalarına serpiştirilmesinin planın bütünselliğini tümüyle ortadan kaldırdığından; 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planının 1.92. maddesine "kömürden"; 2.46. maddesindeki "(Bu planda 'Enerji Depolama ve Üretim Alanları' olarak belirlenen alanlar hariç)" ile 3.3.2.1. maddedenin a) bendinde yer verilen "kömür" ve f) bendini eklemek şeklinde yapılan dava konusu değişiklikte hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

4-Mutlak Kuru Tarım Arazisi niteliğindeki **Tekirdağ**'da çevre yolunun kuzeyinde dava konusu plan değişikliğiyle 178 hektar büyüklüğündeki bir alanın Konut Dışı Çalışma Alanı olarak ayrılmasının, kentin planlanmış alanında çevre yolunun güneyinde henüz yapılaşmamış çok büyük alanlar mevcut olduğu, kentinin gelecekteki üst biçimi ile ilgili bir çalışmaya dayanmadığı ve akiferlerde neden olabileceği tahribat dikkate alınmadığı, bu durumun planın temel ilkeleri olan sürdürülebilirlik ve kırsal kalkınma ve nüfus kaybının önlenmesi ilkesiyle çeliştiği; davalı idarece bilirkişi raporuna kentin yeni oluşmuş bir alan ihtiyacının karşılandığı yolunda yapılan itiraz ve dava konusu değişikliğin planlama esasları ve şehircilik ilkelerine uygun olmadığı;

5-Dava konusu planın tarım konusunda ana amaçlarından uzaklaşan plan değişiklikleri öngördüğü, 2.11.2.1. sayılı Plan Hükümünde tarım arazileri için Ergene Havzası Sınırları İçerisinde ve Ergene Havzası Sınırları Dışında ayırımının uygun bir ayırım olmadığı, Ergene Havzası Sınırları Dışındaki arazilerle TAB ve TOB alanlarında belirlenen İAKS=Emsal'lerin çok yüksek olması nedeniyle planın amaçları açısından uygun olmadığından, davalı idarenin bu alanlarda yapılaşma emsalinin yüksek tutulmasının bu alanın niteliğine uygun olması yolundaki itirazı, planla tarım arazilerinin özellikleri ile örtüşmeyecek şekilde emsal getirildiği yolundaki tespitler nedeniyle yerinde görülmemiştir.

6-1/100.000 ölçekli plana eklenen 2.10.36 sayılı ve 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Hükümlerinde 2.56. sayılı plan hükmünde; çevre düzeni planıyla belirlenmesi gereken turizm arazi kullanımı ile konut ve kentsel yerleşmelerle ilgili kararları belirleyen Başbakanlık Toplu Konut İdaresi ve Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca getirilecek fonksiyonlar yönünden bu planlarda değişiklik yapılmaksızın alt ölçekli planlarla belirlenebilmesi hukuka uygunluk göstermemektedir.

7-Bilirkişi Kuruluna soru olarak yöneltilen ve bilirkişi sorusunda yer verilen yargı kararları ile raporda belirtilen yargı kararlarına aykırı plan değişikliklerinin işleme sokulduğunun belirlenmesi karşısında, planda bu yönüyle de hukuka uyarlık görülmemiştir.

Ayrıca, dava konusu plan değişikliğine konu alanları da içerisine aldığı bölgeye ilişkin olarak; Tekirdağ İl Genel Meclisinin 05.08.2011 günlü, 125 sayılı kararı ve Tekirdağ Belediye Meclisinin 19.08.2011 günlü, 308 sayılı kararıyla kabul edilip 22.08.2011 tarihinde Tekirdağ Valiliğince onaylanan 1/25000 ölçekli Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planının bütününe iptali istemiyle Tekirdağ İdare Mahkemesinde açılan E:2015/58 ve E:2015/1374 sayılı davalar nedeniyle yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi üzerine düzenlenen rapor ile dosyada

yer alan bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilerek, görülmekte olan davaya konu alan ve konulara yönelik olarak;

• "Marmaraereğlisi ilçesine ilişkin 1/25000 ölçekli İl Çevre Düzeni Plan kararlarının; Marmaraereğlisi-Seymen Köyü bağlantı yolunun doğusunda kuru mutlak tarım arazisinin "Gelişme Alanı" ve "Sanayi Alanları" olarak ayrılmasının 1/100.000 ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planına aykırı olması; Marmaraereğlisi-Seymen Köyü bağlantı yolunun doğusunda kuru mutlak tarım arazisinin "Gelişme Alanı" ve "Sanayi Alanları" olarak ayrılmasının bu alanın tarımsal arazi sınıflaması olan "Kuru Mutlak Tarım Arazisi" niteliği nedeniyle 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununu, Toprak ve Arazi Sınıflaması Standartları Teknik Talimatı ve ilgili mevzuatta tanımlanan arazi sınıflarının toprak özellikleri ve kullanıma uygunluk tanımlamaları çerçevesine uyarlık taşımadığı,

• "Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı sınırları içinde "kömüre dayalı termik santrale" kesinlikle izin verilmiyor olmasının planlama ilkelerine uygun olduğu," yolunda yapılan belirlemeler üzerine verilen kararın, iptale ilişkin kısmının görülen davadaki yürütmenin durdurulması isteminin görüşülmesinden önce temyiz incelemesi yapılarak, Danıştay Altıncı Dairesinin 28.09.2015 günlü, E:2015/58, K:2015/5364 ve E:2015/1374, K:2015/5365 sayılı kararları ile bu yönlerden temyiz istemleri reddedilerek onanmış bulunmaktadır.

8-Şarköy-Kızılcaerzi Köyünde dava konusu Çevre Düzeni Planında "E" Enerji Üretim ve Depolama Alanı gösterimi ile Doğal Gaz Kombine Çevrim Santrali inşa edilmesine yönelik olarak getirilen plan kararları açısından Bilirkişi Raporundaki (E:2013/7533 ile birlikte) sonuca varılırken aşağıda özetlenen değerlendirmeler yapılmıştır:

Raporda; Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planı ve Değişikliğinin eki olan Plan Açıklama Raporunda: "tarım, su ve orman kaynaklarının korunmasının ortak bir vizyon olarak belirlendiği Trakya Alt Bölgesinde, çevre maliyeti de düşünüldüğünde, gerekli enerji ihtiyacının karşılanmasında yenilenebilir enerji kaynaklarına ek olarak bölgede arama çalışmaları devam etmekte olan doğal gaz potansiyelinin değerlendirilmesi ve kalan açığın bölge dışından elde edilmesi önerilmektedir" ifadesine yer verilmesi (Plan Raporu Sayfa 18); doğal gazın büyük ölçüde ithal edilmesine karşılık termik santrallarda kullanılan kömürün de ithal edildiğinin bilindiği, Şarköy'deki doğal gaz akışının stratejik bir düzeye çıktığı, günümüz verilerine göre buradan 4 adet doğal gaz hattı geçtiği ve soğutmada deniz suyunun kullanılmasının da bir avantaj olarak düşünülebileceği, doğal gaza dayalı enerji üretiminin dezavantajlarına karşın, henüz yeterli düzeye çıkmamış yenilenebilir enerji kaynaklarına bir seçenek olduğu bu çerçevede:

- 09.05.2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan **Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100 000 Ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planı Değişikliği ile getirilen Doğal Gaza dayalı Enerji Santrali ibaresinde bir sakınca görülmediği,**

- Şirketin mülkiyetindeki arazi için verilen tapuda ana taşınmazın niteliğinin mera olduğu ve 10.02.2011 günü araziyi edindiği,

- Buna karşılık 1/100000 ölçekli Plan Hükümlerinin 2.10.15 sayılı maddesine göre, "4342 sayılı Mera Kanunu gereğince meralar; özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz, zaman aşımı uygulanamaz, sınırları daraltılamaz." kuralı ve diğer yandan Çevre Düzeni Planı bilgilerine göre arazinin orman niteliğinde olduğunu gösteren mesçere (bozuk orman, bakım sahası, açıklık alan) haritası olduğu konularının Mahkemenin dikkatine sunulduğu,

- Şarköy Kızılcaerzi yöresindeki santralin daha sonra kömüre dayalı enerjiye dönmesini önleyen bir plan kararı bulunmadığı bu konunun yalnızca ÇED raporunda değil, plan kararlarında da yer alması gerektiği,

- 09.05.2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan Tekirdağ İl 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin yetersiz bulunduğu, 1/25.000 ölçekli bir planın bir simgeye indirgenemeyeceği, bir sonraki ölçeklerin (1/5000 ve 1/1000) bağlamını oluşturmak zorunda olduğu,

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 20.08.2014 tarihinde onaylanan

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

Balıkesir-Çanakkale Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında verilen doğal gaz hatlarının plana işlenmesi gerektiği,

- Bu alana erişimi sağlayan yollar belirlenmesi ve plana işlenmesi,
 - Proje Alanının tümü plana işlenmiş olması gerektiği,"
- tespit, görüş ve önerilerine yer verilmiştir.

Şarköy-Kızılcaerzi Köyünde dava konusu Çevre Düzeni Planında "E" Enerji Üretim ve Depolama Alanı gösterimi getirildiği ve bu gösterim kömüre dayalı termik santrali de içermekle birlikte; 2009 onaylı 1/100.000 ölçekli revizyon çevre düzeni planı hakkında Danıştay Altıncı Dairesince verilen kararlara, gerekse dava konusu plan değişikliği hakkında önceki başlıklarda yer verilen gerekçeleri açıklanan kararlara göre ithal/yerli kömüre dayalı hava/su soğutmalı termik santralin Ergene Havzasında ve Şarköy özelinde yer almasının hukuken mümkün olmadığı; ancak Şarköy'ün doğal gaz akışı stratejik bir düzeyde bulunan, 4 adet doğal gaz hattı geçen ve soğutmada deniz suyunun kullanılması mümkün olan konumuyla **Şarköy-Kızılcaerzi Köyünde dava konusu Çevre Düzeni Planında "E" Enerji Üretim ve Depolama Alanı gösteriminin yalnızca Doğal Gaz Kombine Çevrim Santrali içerdiği, bu haliyle planlama ilkelerine aykırılık taşımadığı, bilirkişi raporundaki kömüre dayalı termik santral yer almaması gerektiğine ilişkin değerlendirmenin gerçekleştiği görülmektedir.**

Bilirkişi raporuna da yansıdığı gibi Tekirdağ İli, Şarköy İlçesi, Kızılcaerzi Köyü, 1-2 pafta, 1798 parsel sayılı taşınmaz tapuda gerçek kişi adına kayıtlı ve vasfının mera olarak gözüktüğü, ÇED raporundaki Mesçere Haritasında orman olarak belirlenen proje alanının ise Bakım Sahaları, Bozuk Orman Sahaları ve Açıklık alanlardan oluştuğu anlaşılmaktadır.

Ancak, 4342 sayılı Mera Kanununa göre hayvanların otlatılması ve otundan yararlanılması için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaçla kullanılan yeri ifade eden meranın hukuki durumu 4. maddede düzenlenmiştir. Buna göre; "Mera, yaylak ve kışlakların kullanma hakkı bir veya birden çok köy veya belediyeye aittir. Bu yerler Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. ... Mera, yaylak ve kışlaklar; **özel mülkiyete geçirilemez**, amacı dışında kullanılamaz, zaman aşımı uygulanamaz, sınırları daraltılamaz.", 14. maddesinde ise "**Tahsis amacı değiştirilmedikçe** mera, yaylak ve kışaktan bu **Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamaz.**" kuralları yer almıştır. Tespit ve tahdit çalışmaları üzerine Yasanın 10. maddesine göre; **mera, yaylak ve kışlak olarak tespit ve tahdit edilen yerlerin haritalarının birer örneğinin ilgili Tapu Sicil Müdürlüğüne gönderilmesi**, kadastro gören yerlerin 3402 sayılı Kadastro Kanununun 16. maddesinin (B) bendi uyarınca düzenlenen **özel siciline**, birden fazla il veya ilçenin sınırları içinde kalan mera, yaylak ve kışlakların, idari sınırlar içerisinde kaldığı yerin **Tapu Sicil Müdürlüğündeki özel sicile kaydedilmesi**, kadastro görmeyen yerlerde tespit, tahdit ve tahsisi yapılan mera, yaylak ve kışlakların Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne özel sicile kaydedilmek üzere Tapu Sicil Müdürlüklerine bildirilmesi, Komisyon ve Kadastroca tespit, tahdit ve tahsisi yapılan mera, yaylak ve kışlakların ayrıca **Bakanlık İl müdürlüğünce envanterinin tutulması** gerekmektedir. Kanunun 21. maddesine göre de; bu Kanuna göre tahsis yapılmış olan köy veya belediyelerde, mera, yaylak ve kışlak alanları ile ilgili iddiaların ilgili tapu sicil müdürlüğünde tutulan özel sicillerin tanziminden sonra, ancak bu sicildeki kayda dayanılarak ispatı mümkündür.

4342 sayılı Kanunda yer alan bu hükümlere göre, Doğal Gaz Kombine Çevrim Santraline konu olacak alanın değerlendirilmesine gelince; ÇED Raporunda ve tapu kayıt örneğindeki bilgilere göre büyük kısmının tapu kaydının satış suretiyle şahsın özel mülkiyetinde, küçük bir kısmının ise orman mülkiyetinde bulunduğu ve orman mülkiyetindeki kısma Şalt Sahası ve Yol yapımı amacıyla Orman Genel Müdürlüğü tarafından 6831 sayılı Yasanın 17/3. maddesi uyarınca 24 ay müddetle ön izin verildiğinin görüldüğü; taşınmazın satış yoluyla özel şahıs adına tescil edilen kısmına gelince; Devletin hüküm ve tasarrufu altında olması gereken ve özel mülkiyete geçirilmesi yasaklanarak yasal koruma gören ve tahsis amacı değiştirilmedikçe başka şekilde yararlanılamayacak olan meranın; uyuşmazlıkta satış yoluyla özel kişi adına tescil gördüğü halde tapuda vasfının halen mera olarak gösterildiği, ancak taşınmazın mera vasfının devam ettiğine ilişkin olarak özel sicil ve envanter kaydının

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

devam ettiği ya da mera amacı dışında kullanma imkanı sağlandığı yolunda bir bilginin dosyada yer almadığı, bu duruma göre, tapu sicilinde özel kişi adına satış yoluyla tescile konu edilen taşınmazın tescil kaydında vasfının mera olarak gösterilmesinin tek başına mera olduğunun ispatı için yeterli olduğu anlamına gelmeyeceğinden, bu yönüyle dava konusu plan değişikliklerini kusurlandırır nitelikte olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ayrıca, Şarköy Kızılcaterzi yöresinin yer seçimi açısından öne çıkan özelliğinin kurulması öngörülen Doğal Gaz Kombine Çevrim Santrali dışında yenileri yapımı için tek başına domino etkisi yapacağı kabul edilemeyeceği; Proje Alanının tümünde yollar belirlenerek plana işlenmesi ve alt ölçekli planlara bağlam oluşturulması yolunda yapılacak plan değişikliğinin aynı zamanda plan disiplini sağlanacağından domino etkisinin önüne geçilebileceği hususları da dikkate alındığında;

Bu aşamada, dava konusu planlarda öngörülen Şarköy-Kızılcaterzi Doğal Gaz Çevrim Santrali yapımını öngören kararın yürütmesinin durdurulması için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinde öngörülen şartların birlikte gerçekleşmediği görülmüştür.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu 05.06.2013 tarihinde askıya çıkan ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 09.05.2013 tarihinde onaylanan 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İli Çevre Düzeni Planı değişikliği ile bu değişikliğe yapılan itirazın zımnen reddi yolundaki işlemin, yukarıda belirlenen son maddeye isabet eden kısımlar dışında 2577 sayılı Kanunun 27. maddesinde öngörülen koşulların gerçekleştiği sonucuna varıldığından yürütmesinin durdurulmasına oybirliğiyle, son maddeye isabet eden kısmın ise yürütmesinin durdurulması isteminin reddine oyçokluğuyla, bu kararın tēbliğini izleyen 7 (yedi) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz edilebileceğinin duyurulmasına, 29/09/2015 tarihinde obirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Habibe ÜNAL	Suna TÜRKOĞLU	Ramazan EROL	Mehmet GÖKPINAR (x)	Ekrem ÖZÜBEK

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

(x) KARŞI OY : *Şarköy-Kızılcaterzi Köyünde dava konusu Çevre Düzeni Planında "E" Enerji Üretim ve Depolama Alanı gösterimi ile Doğal Gaz Kombine Çevrim Santrali inşa edilmesine yönelik olarak getirilen plan kararları açısından Bilirkişi Raporlarında;*

• 09.05.2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planı Değişikliği ile getirilen Doğal Gaza dayalı Enerji Santrali ibaresinde bir sakınca görülmüdüğü,

• Şirketin mülkiyetindeki arazi için verilen tapuda ana taşınmazın niteliğinin mera olduğu ve 10.02.2011 günü araziye edindiği,

• Buna karşılık 1/100.000 ölçekli Plan Hükümlerinin 2.10.15 sayılı maddesine göre, "4324 sayılı Mera Kanunu gereğince meralar; özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz, zaman aşımı uygulanamaz, sınırları daraltılamaz." kuralı ve diğer yandan Çevre Düzeni Planı bilgilerine göre arazinin orman niteliğinde olduğunu gösteren mesçere (bozuk orman, bakım sahası, açıklık alan) haritası olduğu konularının Mahkemenin dikkatine sunulduğu,

• Şarköy Kızılcaterzi yöresindeki santralin daha sonra kömüre dayalı enerjiye dönmesini önleyen bir plan kararı bulunmadığı bu konunun yalnızca ÇED raporunda değil, plan kararlarında da yer alması gerektiği,

• 09.05.2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan Tekirdağ İli 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin yetersizler bulunduğu, 1/25.000 ölçekli bir planın bir simgeye indirgenemeyeceği, bir sonraki ölçeklerin (1/5.000 ve 1/1.000) bağlamını oluşturmak zorunda olduğu,

• Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 20.08.2014 tarihinde onaylanan Balıkesir-Çanakkale Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında verilen doğal gaz hatları plana işlenmesi gerektiği,

• Bu alana erişimi sağlayan yollar belirlenmesi ve plana işlenmesi,

• Proje Alanının tümü plana işlenmiş olması gerektiği,

Yolunda tespit ve değerlendirmeler yapılmakla birlikte; Şarköy Kızılcaterzi Köyü yakınında kurulmak istenen Doğal Gaz Çevrim İstasyonu kömür kullanmaması koşuluyla olumlu bulunmaktadır,

Ancak bu raporların karşı oyuna da yansıdığı şekilde;

1-Şarköy Kızılcaterzi Köyü yakınında kurulmak istenen Doğal Gaz Çevrim İstasyonunun bir başka domino etkisi yaratarak, bu alandaki enerji santrali kurma talebini tetikleyebileceği;

2- Termik santralin kıyıda yapılması halinde, bu kez kıyının ve doğanın tahribinin söz konusu olduğu, kıyının kendisini yenileyemediği hususunun dikkate alınmadığı;

3- Konunun enerji gereksinimine odaklandığı, yeraltı suyu ya da deniz suyu ile soğutmaya indirgenmediği, mekânların diğer özelliklerinin dikkate alınmadığı, bu çerçevede konuya salt Trakya için bakılmaması, Marmara Denizinin güney kıyısında yapılması düşünülen termik santraller de göz önünde bulundurularak mekânsal değerlendirmeler yapılması gerektiği, *santralin yapılmak istendiği coğrafi mekânın nitelikleri göz önünde bulundurulduğunda;*

-Sanayi ve enerji gelişmesinin Marmara Denizinin güney kıyısında yoğunlaştığı; Çanakkale Boğazının girişinde batıda Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı bulunduğu; Marmara Denize girilirken batıda, doğal ve arkeolojik sit alanlarının yoğun bir şekilde var olduğu ve Saros Özel Çevre Koruma Bölgesi ile bütünleştiği eşsiz bir doğal çevre varlığını sürdürdüğü; Marmara Denize girdikten sonra da doğal çevrenin var ettiği ve planlarda Jeolojik Sakıncalı Alan olarak tanımlanan, Gelibolu Yarımadasının uzantısı bir dağ silsilesi bulunduğu; ülkemizin en yabancı ortamlarından birisini oluşturan bu doğal süreklilik mutlaka korunması, konunun yalnızca jeolojik sakınca olarak görülmemesi, Gelibolu Yarımadasının girişinden başlayarak Tekirdağ'a kadar uzanan bir varlık olarak algılanması gerektiği;

-Tanımlanan doğal çevre ve içindeki insan kültürü öğelerin bulunduğu bu bölgeye termik santral yerleştirilmesinin son derecede sakıncalı olduğu gibi bu tür yatırımları

T.C. -
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2014/9970

özendirebilecek bu örneğin daha da çok benzer yapıları çekme riskini (domino etkisi) taşıdığı yolunda;

Tespit ve değerlendirmelere yer verilmiştir.

Bu çerçevede, ülkemizin bu eşsiz mekânında, Kızılcaerzi yöresinde yapılması öngörülen Doğalgaz Çevrim Santralının, Şarköy ve doğal çevre için planlarda konulan mekânsal ilkelere, planlama esaslarına ve kamu yararına uygunluk taşımamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu plan değişikliklerinin bu kısmı da hukuka aykırı olduğundan yürütmesinin durdurulması gerektiği oyuyla kararın yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin kısmına katılmıyorum.

Üye
Mehmet
GÖKPINAR

67